

**A Tarnamériai Napsugár Óvoda
Pedagógiai Programja
OM szám: 031427**

„A gyermek fejlődésére nézve legkisebb korától fogva
döntő fontosságú, hogy érezze, nem csak, hogy szeretik,
hanem, olyannak szeretik, amilyen.”
(Hermann Alice)

Tartalomjegyzék

1. Törvényességi rendelkezések	3
2. Az óvoda adatai	4
3. Gyermekkép, óvodakép	6
4. Programunk alapelvei, céljai, feladatai	8
5. Egészséges életmód kialakítása	10
6. Érzelmi, erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés	15
7. Anyanyelvi, értelmi fejlesztés, nevelés	17
8. A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások kialakítása	19
9. Az óvodai élet megszervezése	19
10. Az óvodai élet tevékenységformái	20
11. Az óvodánk hagyományos ünnepei egyéb rendezvényei	36
12. Esélyegyenlőség biztosítása	40
13. Az óvodánk kapcsolatai	42
14. Gyermekvédelem	44
15. A program elemzése, ellenőrzése	46
16. Az óvodának a program céljaihoz rendelt eszköz rendszere	48
17. Legitimációs záradék	49
18. Melléklet	50

Érvényes jogszabályok

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
- Nkt. 45. § (2) a tankötelezettségről szóló köznevelési törvény
- 8. § (2) bekezdésében módosultak az óvodai ellátás kötelező igénybe vételével kapcsolatos szabályok
- A kormány 363/2012. (XII.17.) kormányrendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- **Pedagógiai Program módosítása:** A Magyar Közlöny 2018. évi 118. számában került kihirdetésre az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet módosításáról szóló 137/2018. (VII. 25.) Korm. rendelet, mely a 2018/2019 nevelési év első napján lépett hatályba. A PP felülvizsgálatával és módosításával biztosítjuk a dokumentum jogszabályi háttérének és az intézmény gyakorlatának harmonizálását.
- Az egészségnevelési és környezeti nevelési elveket, programokat, tevékenységeket, *Módosította: 20/2019. (VIII. 30.) EMMI rendelet 24. § 2.*
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve.
- *Az SNI gyermekek ellátását támogató utazó gyógypedagógusi hálózat működését a 2011. évi CXC. törvény 15/A. §- a szabályozza, melyben 2018. szeptember 1- től változás történik*
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekvédelemről és gyámügyi igazgatásról
- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 40/A. § (2) bekezdés a) pontjának az egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú törvények módosításáról szóló 2015. évi CXXXIII. törvény 21. § (2) bekezdése
- Az 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról
- 15/1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- Az óvoda hatályos Alapító Okirata
- Nevelőtestületi határozatok

Az óvoda adatai

<u>Az óvoda neve:</u>	Tarnamérai Napsugár Óvoda
Címe:	3284 Tarnaméra, Árpád utca 17.
Telefon/fax:	36/479-142
email:	napsovoda@gmail.com ovoda@tarnamera.hu
<u>Az óvoda fenntartója:</u>	Tarnaméra Község Önkormányzata
Címe:	3284 Tarnaméra, Árpád utca 6.
Telefon:	36/479-116
<u>Az működési területe:</u>	Tarnaméra és Zaránk községek
<u>Az óvodai csoportok és férőhelyek száma</u>	2 vegyes életkorú csoport 60 férőhely
<u>Az alapító okirat száma:</u>	57/2013.(VI.27.) önkormányzati határozat
<u>Az intézmény vezetője:</u>	Toldi László Ferencné 3284 Tarnaméra Petőfi S. utca 5. Tel: 36/479-095
<u>Az óvoda csoportjai:</u>	Búzavirág csoport Pitypang csoport
<u>Az óvoda nyelve:</u>	magyar

Az óvoda bemutatása

Óvodánk Heves megye déli részén egy 1600 lelket számláló kisközségben Tarnamérán található. 1974-ben alapították 2 csoporttal és egy régi családi házból átalakított épületben helyezték el az akkor 50 főnyi óvodás gyermeket. Néhány év múlva kinőttük az óvodát, de csak 1984-ben válhattunk 3 csoportossá úgy, hogy egy csoport szolgálati lakásból kialakított szükségférőhelyen nyert elhelyezést, a központi épülettől 400 méternyire.

A demográfiai hullám, amely az egész országot érinti községünkben is megfigyelhető volt, így 2008 szeptemberétől újra két csoportos lett óvodánk. A szülők, a nevelőtestület és a fenntartó közös elhatározása alapján megnyitottuk 2009. 01.01-től a 10 férőhelyes „Süni Bölcsődét, amelyben az óvoda alkalmazottai 2 óvónő és 1 dajka dolgoztak.

Sajnos a fenntartó a megszorítások miatt 2012.06.30-val bezárta a bölcsődét.

A régi óvodai épület 2011.02.18-án a statikai vélemény alapján „Életveszélyessé vált”. Február 19-én a volt kisiskola 3 tantermében kaptunk elhelyezést. A fenntartó beadott egy pályázatot ennek az épületnek a felújítására.

A pályázat nyert és 2012.08.25-én végre a felújított és kibővített óvodánkat birtokba vehették az óvodás gyermekek.

Mi fogadjuk a szomszéd község – Zaránk – óvodáskorú gyermekeit, akik autóbusszal utaznak naponként.

Mint a két település egyetlen óvodája minden 3-7 éves korú gyermeket felvesszünk, tiszteletben tartva az óvodai neveléshez való jogukat.

A négyfős,

együtt dolgozó – nevelőtestület szakmailag jól felkészült. Érdeklődésünket, beállítódásunkat tekintve jól kiegészítjük egymást. Elkötelezettség és a jövő iránti felelősség vezérli munkánkat és magatartásunkat, életvitelünket és emberi kapcsolatainkat. 2018. szeptember 1.-től egy óvodapedagógusunk felmentési idejét tölti, ezért egy fiatal pályakezdő óvodapedagógus hallgatót, mint gyermekfelügyelőt alkalmazunk intézményünkben.

A gyermek, fejlődő személyiségét, valamint életkoronként és egyénenként változó testi, lelki szükségleteit figyelembe véve, a **szülők nevelőpartnereként** egy boldog gyermekkor biztosításával teremtik meg a személyiség szabad kibontakozásának optimális feltételeit.

Az óvodánk egy olyan óvoda, ahol a játék meghatározó szerepe nem csak a kijelölt játékidőben érvényesül, nem a tanulási folyamatokhoz kapcsolódóan jelentkezik, hanem úgy áll a központban, hogy hozzá kötődik minden egyéb gyermeki megnyilvánulás.

„Alapvető szemléletünk, hogy „minden ember pótolhatatlan, senki mással nem helyettesíthető”.

Intézményünkben, a Búzavirág csoportban **Zilahy Józsefné – Stöckert Károlyné – Dr. Ráczné Dr. Főző Klára: Óvodai nevelés, játékkal, mesével programját**, a Pitypang csoportban **Celestin Freinet francia** reformpedagógus nevelési elveit alkalmazzuk, saját lehetőségeinkre adaptálva, az óvodapedagógusok módszertani szabadságára alapozva.

A sokféle kezdeményezés közül azért választottuk az említett két programot, mert ezekben találtunk legtöbb hasonlóságot a saját elképzeléseinkkel és gyakorlatunkkal. Az alapelveket figyelembe véve egy **könnyedebb, gördülékenyebb munkastílust, egy kevésbé fárasztó együttlétet alakítottunk ki**. Játékon, mesén, a Freinet technikákon keresztül a hagyományaink és a természet megismerésére és szeretetére, élet közelségére neveljük a gyerekeinket vegyes életkorú csoportjainkban.

Személyi feltételek:

Főiskolai képesítéssel rendelkező főállású óvónők száma:	4
Főállású szakképzett dajkák száma:	2

Nevelőtestületünk szakmailag jól felkészült pedagógiai megújulásra törekvő nevelők, akik képesek az együttműködésre, egymás tiszteletére, megbecsülésére. Jellemző rájuk az önképzés, a továbbképzés, a szaktudás megújítására való törekvés. 2 fő szakvizsgázott, 1 fő tanítóképzőt is végzett.

4 főnek van számítógépes ismerete egy kolléganő elvégezte a gyógypedagógiai főiskolát, aki ellátja az óvodában az SNI-s gyermekek fejlesztést.

Nevelőtestületünk légköre nyugodt, derűs. A feladatokat közösen oldjuk meg, ezáltal lehetőség nyílik az egyenletesebb munkaelosztásra és arra, hogy mindenki közreműködő lehessen, munkájának értéke felerősödjön.

Az óvoda tárgyi feltételei

Az új óvoda épülete az uniós elvárásoknak megfelel. A korszerű fűtési és világítási rendszerrel, a homlokzat szigetelésével az energiatakarékossági szabályoknak is megfelelünk.

A csoportszobák alapterülete 60 m² - 60 m². Tágasak, világosak, korszerűek, esztétikusak, higiénikusak.

A csoportszobákat természetes anyagokból készült bútorokkal rendeztük be, a díszítéseknél alapvető szempont a letisztult formák természetes színek használata, amely harmonikus, nyugtató hatással van gyermekekre, felnőtte egyaránt. A gyermekek által gyűjtött „kincseket” (amelyet a természet elengedett) természet sarokban helyezünk el, ezeket felhasználjuk a játéktevékenységekhez, játékkészítéshez.

A mosdóink korszerűek, biztosítva van a csapokon a kevert vízvételi lehetőség.

Nagy álmunk teljesült azzal, hogy tornaszobával is rendelkezünk. A gyermekek mindennapos testedzésével az egészségük, állóképességük fenntartását biztosítjuk.

Az udvar mérete a gyermeklétszámnak megfelelő, játékaink újak, természetes anyagból készültek a szabványnak megfelelőek. Az udvar lehetőséget biztosít a bokrokkal, fákkal, sövényekkel a madarak biztonságos és folyamatos etetésére, itatására. A madárodúk kihelyezésével, figyelemmel kísérhetjük a madarak életét. A komposztáló kialakításával a természetes hulladék újrahasznosítására szoktatjuk a gyermekeinket. Az udvaron a sziklakertet folyamatosan gondozzuk, bővítjük. A kiskertben és a balkon ládába együtt ültetjük a virágokat az óvodásainkkal.

A program megvalósításához szükséges alapvető tárgyi feltételek adottak. Karbantartásukra, bővítésükre, cseréjükre folyamatosan szükség van. Ennek feltételei a költségvetésben biztosítottak.

Gyermekekép

„A becsület és az erény gyökere a jó nevelés.” /Plutarkosz/

1. Minden **gyermek egyedi, szociális lény**, mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi
2. A gyermek, fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. E tényezők együttes hatásának következtében a gyermeknek sajátos, **életkoronként és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak**. A személyiség szabad kibontakozásában a gyermekeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó
3. Az óvodai nevelésünk **gyermekközpontú, befogadó**, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszünk.
4. Biztosítjuk minden gyermek számára, hogy **egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben** részesüljön s a **meglévő hátrányai csökkenjenek**.
5. Óvodánk nem ad helyet **semmiféle előítélet** kibontakozásának.
6. A 3 – 7 éves életkori szakasz a gyermek fejlődésében, személyisége alakulásában az egész életére meghatározó, megismételhetetlen lehetőségeket rejt.
7. Az óvodás gyermek gyorsan és intenzíven fejlődő személyiség, fejlődését meghatározzák a veleszületett genetikai adottságok, az érés törvényszerűségei valamint a környezeti hatások.
8. Az óvodás gyermeknek életkori sajátosságai és egyéni igényei alapján testi és lelki szükségletei vannak. Testi szükségletei a gondozás, a táplálkozás, a tisztálkodás, az öltözködés, a mozgás, a pihenés. Lelki szükségletei a szeretet, az érzelmi biztonság, a türelem, a megértés, az elfogadás, a tisztelet. Az óvoda kerüli a nemi sztereotípiák erősítését.
9. Jellemzője a sokirányú érdeklődés a környező világ megismerésére. Nagy mozgásigénye kielégítése során fejlődik érzékelése, észlelése, akarat tulajdonsága, szociális képessége. Alapvető tevékenysége a játék, mely sokoldalú tapasztalást biztosít számára, csiszolódik anyanyelvi kultúrája.

Óvodakép

1. Az óvodáskorú gyermek nevelésének **elsődleges színtere a család**
2. Az óvodánk a köznevelési rendszer **szakmailag önálló** nevelési intézménye, a **családi nevelés kiegészítője**, a gyermek 3. életévétől az iskolába lépésig.
3. Az óvodánk **pedagógiai tevékenységrendszere** és **tárgyi környezete** biztosítja az óvodáskorú gyermekeink **fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit**
4. Az óvodánk miközben teljesíti az **óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő funkcióját**, úgy a gyermekekben **megteremtődnek** a következő életszakaszba, a kisiskoláskorba való **átlépés belső pszichikus feltételeit**.

Pedagóguskép:

Az óvodapedagógus olyan személyiség, aki hisz abban, hogy minden gyermek egyedi, különleges emberi lény, formálható szeretetteljes közegben nevelhető.

Az óvodapedagógus kulcsszereplő a nevelés középpontjában áll, modell, ugyanakkor példakép a gyerekek előtt.

Óvodapedagógusi értékek:

- **Pedagógiai hitvallása a megkülönböztetés nélküli gyermekszerepet.**
- Ismeri a csoportjába tartozó gyerekek életkoronként és egyénenként eltérő biológiai, lelki és kulturális szükségleteit.
- Tudja, hogy egy adott gyermek képességei, tulajdonságai, fejlődése polarizált, a különböző művészeti területeken belül és azok között is egyenetlen.
- A gyerekek fejlődését nyomon követi, figyelemmel kíséri, környezeti feltételekkel, tapasztalatszerzési lehetőségekkel elébe megy, így gazdagítja ismereteit.
- Világnézete és értékrendje a gyermekek szolgálatában áll, toleranciával kezelve és elfogadva a különbözőségeket.
- Saját felekezeti és világnézeti kultúráját nem vetíti ki a gyermekközösségre.
- **Alapelve, hogy a gyermek fejlesztése, és ismeretszerzése főként a szabad játékban valósuljon meg.**
- **Elkötelezett a környezete értékeinek megóvásáért, környezettudatos.**

Tulajdonságai:

- Szeretettel fordul a különböző szociokulturális helyzetű családokból érkezők iránt.
- Tiszteletben tartja, toleranciával fogadja a gyerekek adottságaiból eredő különbözőségeket.
- Különös odafigyeléssel kezeli az átlagostól eltérő személyiségű gyerekek felzárkóztatását, **egyéni fejlesztését, tehetséggondozását.**
- Egyéni, differenciált fejlesztéssel gondoskodik a meglévő képességek, és a **sajátos nevelési igényű, a halmozottan** hátrányos helyzetű gyermekek személyiségfejlődéséről, készségeinek kibontakoztatásáról.
- A személyes érzelmi kötődések kialakításával és megerősítésével, az ellentétek okainak felderítésével nevel.
- Kommunikációjában példaértékű magatartást és anyanyelvi kultúrát közvetít.
- **Legfőbb jellemzői közé tartozik a tolerancia, empátia, következetesség, együttműködő képesség, és határozottság.**

Személyiségvonásai:

- A gyerekekkel kapcsolatosan együtt érző, odafigyelő, szeretetteljes magatartást tanúsító.
- Pedagógiai, pszichológiai ismereteit, gyakorlati jártasságát tükrözi szakértelme.
- Önmaga továbbfejlesztésének igénye minden területen megnyilvánul.
- A vele kapcsolatba kerülő személyekkel szemben tisztelettudó, feladat és probléma érzékeny, titoktartó.
- A gyermeki jogokat tiszteletben tartó, a különbözőségek elfogadásával élő.
- **Magatartását kiegyensúlyozottság, rugalmasság jellemzi, állandó megújulásra kész.**

Dajkakép

- A munkakör célja: az óvodáskorú gyermekek gondozásának segítése óvónői irányítással, a gyermekek közvetlen és közvetett környezetének tisztántartása, az étkeztetéssel kapcsolatos feladatok ellátása.
- Legyen a gyerekekkel szemben barátságos kedves.
- Szülőkkel szemben legyen együtt érző, odafigyelő, együttműködő.
- A gyermekek érdekében segítse az óvodapedagógus munkáját.
- Tartsa tiszteletben és tolerálja a különbözőséget.
- Magatartásában legyen példamutató.
- Legyen együttműködő a jó munkahelyi légkör megteremtése érdekében.

Dajka, gyermekfelügyelő személyiségvonásai:

- A gyerekekkel kapcsolatosan együtt érző, odafigyelő, szeretetteljes magatartást tanúsító.
- A dajkaképzőben elsajátított ismereteit, gyakorlati jártasságát tükrözi szakértelme.
- A vele kapcsolatba kerülő személyekkel szemben tisztelettudó, feladat és probléma érzékeny.
- A gyermeki jogokat tiszteletben tartó, a különbözőségek elfogadásával élő.
- Kommunikációjában példaértékű magatartást és anyanyelvi kultúrát közvetít.
- Szeretettel fordul a különböző szociokulturális helyzetű családokból érkezők iránt.
- A gyerekek érdekében a pedagógussal és egymással együttműködő.
- **Ismeri kompetencia határait, és eszerint viselkedik a gyerekekkel, szülőkkel és a munkatársakkal szemben.**
- **Tájékozott a PP rávonatkozó fejezeteiről. Tevékenysége a gyermekek gondozásában, szokásalakításában az óvónőkkel való nevelői partnervízonyban valósul meg.**
- A nevelés szempontjából a barátságos, megengedő (de nem szabados), megértő (és nem bíráló), elfogadó (de nem mindent elfogadó), együtt érző attitűdöt tartjuk a legkedvezőbbnek.

Alapelveink:

- A gyermeki személyiséget **tisztelet, elfogadás, szeretet, megbecsülés és bizalom** övezze.
- A nevelés segítse a gyermeki **személyiség fejlődését**, az **egyéni képességek** kibontakozását.
- Nevelőmunkánkat tudatosan tervezzük és végezzük a **játékra építve, nyugodt, családi, biztonságot nyújtó légkörben**.
- E tevékenységen keresztül gondoskodunk az életkornak megfelelő műveltségterületek közvetítéséről.
- Az óvónő a gyermekek óvodai életének irányítója, aki **maga is benne él** a gyermekek közösségében, mindig látjuk, hogy melyek a következő feladatok, hogy milyen tevékenységre van szüksége a csoportnak és az egyes gyermeknek.
- **Keveset, lassan, jól gyakran ismételve.**

Célunk:

- elősegíteni az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakozását, a hátrányok csökkenését, az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembe vételét
- a családi nevelésre alapozva, azt kiegészítve, gyermekközpontú óvodai élet megteremtése.
- A 3-7 éves korú gyermekeknek derűs, vidám, szeretetteljes, tevékenységre ösztönző, élményekre épülő, inger gazdag környezet biztosítása.
- Egyéni képességek figyelembe vételével, a gyermeki játékszabadság tiszteletben tartásával környezetében jól eligazodó, jó kapcsolatteremtő képességekkel rendelkező, a hátrányos és sajátos nevelési igényű gyermekek differenciált fejlődésének segítése szakember segítségével (logopédus, gyógypedagógus)
- olyan gyermek nevelése, aki érzelmileg gazdag, kiegyensúlyozott, a településhez kötődő, a környezetében jól tájékozódó, nyitott, érdeklődő, önmagát értékelni tudó, másokat elfogadó, együttműködő. Az ilyen gyermek testi, szociális és értelmi képességeinek fejlettségét tekintve 6-7 éves korában alkalmassá válik az iskolai munka megkezdésére.

Értékek, amelyek közvetítését vállaljuk

- ✘ Szeretet
- ✘ Elfogadás és tisztelet
- ✘ Bizalom
- ✘ Egészséges életmód
- ✘ Anyanyelvi kultúra a mese a vers megszerettetése
- ✘ Tudás
- ✘ Viselkedés kultúra
- ✘ Rendszeretet
- ✘ Esztétikai érzék
- ✘ Természetvédelem-környezettudatosság, élet közelség
- ✘ Községünk kulturális értékei
- ✘ Hagyományok

Feladataink:

Az óvodai nevelés feladata az óvodás korú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése ezen belül:

1. Az egészséges életmód kialakítása.
2. Az érzelmi, erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés biztosítása.
3. Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

A nevelő legfontosabb feladata hagyni, hogy a gyermek eredetisége szabadon fejlődjön. Ez természetesen nem azt jelenti, hogy mindent megengedünk neki, hanem azt, hogy teljes odafordulással bánunk vele, egészséges környezetet alakítunk ki a számára, jó szokásokra, életritmusra, korához illő fegyelemre szoktatjuk.

- 1. Az egészséges életmód kialakítása** ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. A testi-lelki-szellemi egészség alapvető feltétele a jó komfortérzet biztosítása, és a gondozási feladatok teljesítéséhez szükséges bensőséges gyermek-felnőtt kapcsolat.

Az egészséges életmód alakításának feladatai, egészségfejlesztési programunk

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése
- harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése
- a gyermeki testi képességek fejlődésének elősegítése
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése
- Az egészséges életre nevelés, az egészség megtartására, megerősítésére történő felkészítés.
- az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlenszír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása
- A 3-7 éves korosztályra jellemző fiziológiai, életkori sajátosságokat figyelembe véve tervezzük a gondozási tevékenységeket, a mozgásigény kielégítésének feltételeit, az egészség védelmét. Az egészség fejlesztő tevékenység során az egészségi állapot pozitív irányú változása.
- „Dohányzás vagy Egészség?” Kiegészítő Óvodai Program keretében történik az információ átadás, témával kapcsolatos készségek és kompetenciák kialakítása. A program „közvetítő közeg” a gyermek, az óvónő, védőnő és a szülők között.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Az egészséges életmód, betegségmegelőzés és egészségmegőrzés szokásainak megalapozása.
- Mozgásigény kielégítése, és a testi képességek fejlesztése.
- A gyermekek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése.
- A környezet védelméhez kapcsolódó szokások kialakítása.
- A környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak megalapozása

Az egészségfejlesztés területei:

Egészséges, korszerű táplálkozás:

Az óvodásgyermekek egészséges táplálkozási szokásainak megerősítését és az óvodai étkeztetés otthoni kiegészítésének szorgalmazását szolgálja

Óvodánkban háromszor étkeznek a gyerekek: folyamatos reggeli (9 - 9,30 ig.) ebéd: 12-12,30 óra között, uzsonna 15 – 15,30-ig tart.

- **Az óvodásgyermek az ébrenlétének háromnegyed részét az óvodában tölti, ahol az óvodapedagógusok a gyermek testi-szellemi fejlődésének feltételeit igyekeznek biztosítani. A fejlődés alapfeltételei között kiemelt jelentőségű a gyermek egészséges táplálása. a gyerek számára a korszerű táplálkozáshoz szükséges ételek íz világának megismertetése, italok, saláták, zöldségek, gyümölcsök megszerettetése,**

- **a mindenkori folyadékigény kielégítése fontos** Az étkezések során és a nap bármelyszakában biztosítjuk a folyadékbevitel lehetőségét, rendszerét és eszközeit
- az önkiszolgálás gyakorlás útján történik (egyéni szükségletek, igények kielégítése, étkezés után a környezet rendbe tétele és a fogmosás),
- Az étkezési szokások kialakításával egy időben ösztönözzük a gyermekeket az étel elfogyasztására, kóstolására,
- Az óvodai étkeztetés napjainkban az egészséges táplálkozás minden követelményét teljesíti. A teljesítés nemcsak anyagiakon (élelmezési normán), de szemléleten (étrend-összeállításon), óvónői leleményességen (egészségpedagógiai kulturáltságon) és a szülők segítő együttműködésén (a kiegészítő táplálkozáson), a konyhával való együttműködésen is múlik.
- Az óvoda étkezését biztosító Juventus Panoráma Kft. kapcsolattartójával hetente történik egyeztetés az ételek kiválasztásában. A gyermeknek az egészséges táplálkozás érdekében naponta az öt alapélelmiszer-csoport mindegyik tagjából kell fogyasztania. Az alapélelmiszer-csoportok között a következőket tartjuk számon:
 - (1) kenyér, pékáru, tésztaféle, rizs
 - (2) gyümölcs, zöldség,
 - (3) hús, hal, tojás,
 - (4) tej és tejtermék,
 - (5) olaj, margarin, vaj, zsír.
 A felsorolt alapélelmiszer-csoportokban található szükséges tápanyagot megfelelő mennyiségben tartalmazzák az ételeink.

A pedagógus és a dajka feladatai:

- Kulturált körülmények között a fogásokat folyamatosan felszolgálja (várakozási időt kerüli). Az étkezés végén az asztalok rendjének helyreállítását irányítja. Megkedvelteti az ízeket, intenzív rágásra ösztönöz, folyamatosan folyadékot biztosít. Életkoruknak, fejlettségüknek megfelelően kanál, villa és kés helyes használatával ismerteti meg a gyerekeket
- biztosítunk a szülőkkel, támogatókkal és a konyhával közösen a hét minden napján gyümölcsfogyasztást. Az óvónők tanácsot adnak (szülői értekezleten, fogadóórán, kötetlen beszélgetés keretében), hogy az óvodai étrendet otthon milyen ételféleségekkel egészítsék ki: füstölt hús, felvágott, húskonzerv, állati zsiradék, és annál több alacsony zsírtartamú tej, tejföl, sajt, hal, baromfi (bőr nélkül), barna kenyér.
- A nevelési év során legalább 2 alkalommal kerül lebonyolításra az egészséges táplálkozást népszerűsítő szervezett tevékenység az 5-7 évesek körében.
- Az egészséges táplálkozás egészségre gyakorolt hatásai adnak alapot e tevékenységeknek. Így a gyerekek őszi piacot, zöldséges üzletet, kerteket látogatnak meg. Ismerkednek gyümölcsökkel, zöldségfélékkel. Minden érzékszervet megmozgatnak a tapasztalatszerzés során, mindezeket versekkel, mondókákkal, mesékkel, körjátékokkal kísérve teszik még vonzóvá a gyermekek részére az óvó nénik. A legvonzóbbak a kóstolók és salátakészítés zöldségből, gyümölcsből.
- Az étkezések során előforduló minden féle tejterméket kóstoljanak meg a gyerekek. Beszélgessenek a tej fontosságáról miért is fontos az emberi szervezet számára, kiemelve a csontok, és a fogak egészségét.

Kulturált étkezés szokásaira nevelés:

- helyes testtartás kialakítása az étkezések alatt
- esztétikus terítésre szoktatás, megfelelő teríték biztosításával
- az étkezéshez szükséges eszközök önálló és helyes használata
- folyamatos tízórai, önkiszolgálás
- evőeszközök megfelelő használata, felnőtt példaadás

Mozgásszükségletek kielégítése

- Célunk: A gyermeki személyiség oly módon történő fejlesztése, hogy iskolába lépéskor testileg, értelmileg, érzelmileg, pszichikailag és szociálisan megfelelő fejlettségi szintet érjen el. Az alábbiak megvalósításával az értelmi struktúrák és a szociális képességek egyaránt fejlődnek:
- A gyermekek természetes mozgáskedvére építünk, a mozgás szeretetére neveljük őket.
- Természetes nagymozgásokra, mozgáselemek gyakorolására, sokféle eszköz segítségével adunk lehetőséget.
- A rendszeres mozgás iránti igénnyel, az egészséges életvitel kialakítását célozzuk meg.
- Lehetőség szerint, minden nap biztosítjuk a szabad levegőn való tartózkodást, mely növeli az ellenálló képességet is.
- Szervezett mozgásos tevékenységekkel fejlesztjük a gyermekek mozgáskoordinációját.
- A mozgástapasztatatok bővítésével, sok gyakorlással, a mozgáskészségeket alakítjuk.
- Mindennapos testnevelést végzünk a csoportban, vagy ha az idő engedi a szabadban.
- A mozgásos, irányított tevékenységeket az óvónő együtt végzi a gyermekekkel, bemutatja, mert a gyakorlat szakszerű bemutatása, alkalmazása a prevenció lényege.
- Óvodánkban tartásjavító, preventív mozgásfejlesztést alkalmazunk a gyermekek állapotfelmérése alapján, szakember bevonásával.

Egészségvédelem, edzés:

- A gyerekek testi épségének megőrzése érdekében állandó felnőtt kontroll biztosított.
- Megfelelő viselkedéskultúrát, szokás és szabályrendet alakítunk ki, az optimális tárgyi feltételek megteremtése mellett.
- A megbetegedett gyermek szüleit azonnal értesítjük, hogy mielőbb orvosi ellátásban részesüljön
- Mindennap - esetleg kétszer is – biztosított a szabadban való tartózkodás, amíg az idő engedi
- Esős időkben, esőkabátban sétálunk, légfürdőzünk.
- Nyári melegben élünk a zuhanyzással, kihasználva a víz jótekonny hatását (víz és napfényfürdő).
- Lehetőséget adunk a mezítláb történő járásra, sarazásra a homokban, kerékpározásra, rollerezésre, szánkózásra, csúszkálásra, hógolyózásra.
- Biztosítjuk az ismeretszerzéshez kapcsolódó séták, kirándulások mellett a séta, és a kirándulás egészségvédelmi szempontjainak érvényesülését, mint pl. fokozatosan felépített túra szervezése, állóképesség fejlesztése.
- Gyakran teszünk rövidebb lélegzetű sétákat, túrázásokat a faluban testedzés és a környezetünk megfigyelése céljából
- Hosszabb túrákat a közeli Mátrába, ahol nem csak a testedzésére fektetünk nagy hangsúlyt, hanem a más környezet élővilágának a megfigyelésére, felfedezésére a környezet óvására a szabad levegőn való tartózkodásra is.

- Figyelembe vesszük a szélsőséges időjárást (hőségriadót)

Tisztálkodás

- A napirend keretei között elegendő időt biztosítunk a **gondozási teendők egyéni tempó** szerinti végzésére. Tisztálkodási folyamatot megismertetjük a helyes sorrendiséggel és technikával, egészségügyi szokásokkal. A tisztaság alapvető fontosságának, a betegség megelőzés és fertőzések megelőzésének jelentőségét életkor specifikus módszerekkel tudatosítjuk a gyermekekben. Ezen belül a test **tisztántartásán** értjük a bőr, fogak, szájüreg, haj, érzékszervek, körmök ápolását, a ruházat higiéniája, a tárolás feladatait is tartalmazza, illetve a közvetlen környezetünk tisztántartására is hangsúlyt fektet. A megvalósításban fejlettség szerinti segítséget nyújt a felnőtt dajka, óvónő. Fokozatosan kialakítja az önállóságot.
- tisztálkodási szokások: kézmosás, törülközés, fésülködés, fogápolás, helyes, rendszeres végzésére szoktatás felnőtt példaadás, óvodapedagógus, dajka
- WC használat,
- az intimitás tiszteletben tartása,
- a WC papír helyes rendszeres használatára szoktatás,
- a WC leöblítés szabályainak kialakítása.

Egészséges tiszta biztonságos környezet megteremtése higiénias szabályok kialakítása nagyon fontos az óvodában.

Az óvodás gyermek saját testi gondozásának megtanítása és mozgásigényének kielégítése csak egészséges környezetben történhet. Ennek érdekében **a dajkák munkájához tartozik** a mindennapos portalanítás, felmosás, fertőtlenítés, szellőztetés a higiénias szabályok betartatása.

Öltözködés

Elegendő időt és szükséges segítséget biztosítunk az öltözködésben és a ruházat elhelyezésében a saját polcán. A megfelelő viselet kiválasztásában összefüggéseket tárunk fel a gyermekekkel az időjárás és tevékenységek között. **Fokozatosan kialakítjuk az önállóságot, dajka óvónő.** A szülőkkel való kapcsolattartás során a megfelelő mennyiségű és minőségű ruházat és cipő biztosítására javaslatot teszünk. Például: megfelelő mennyiségű váltóruhák, lábboltozatot és lábfejet védő megfelelő méretű cipők biztosítása, lógó alkatrészek eltávolítása. Az **óvodában papucsot nem használhatnak** a gyermekek.

A nevelő funkción belül a **gondozás, a gondoskodás** a gyermekről, eredendő és mind végig jelenlévő sajátossága az óvodának.

Délutáni pihenés:

Ebéd után a csoport szükségleteinek megfelelően **nyugodt pihenés feltételeit** biztosítja az óvodapedagógus, dajka, gondoskodik a terem szellőztetéséről, az ágyak megfelelő elhelyezéséről. A gyermekek elalvását segíti a biztonságot adó szokásrendszerrel, pl.

mesével, énekkel, zenehallgatással, testi közelséggel, puha tárgyakkal. Pihenés időtartamát a csoport szükségleteihez igazítja. A párnáról, pizsamáról és annak tisztításáról a szülő gondoskodik, általában kéthetente és a gyermek minden megbetegedése alkalmával.

A fejlődés jellemzői óvodás kor végére

- Igényévé válik a tisztálkodás szüksége,
 - Önállóan tisztálkodik, fogat mos, fésülködik, használja a WC-t,
 - Tisztálkodási eszközök használatában jártas, tudja azok helyét,
 - A zsebkendőt önállóan használja,
 - Az asztalt önállóan teríti, esztétikusan elhelyezi az edényeket,
 - A kulturált étkezési szokásokat ismeri, csukott szájjal rág, ügyel az asztal rendjére, tisztaságára, csendben beszélget,
 - Természetes testtartással tud az asztal mellett ülni,
 - Megfelelően használja az evőeszközöket (kanál, villa, kés),
 - Önállóan szed a tából igénye szerint, folyadékot önállóan tölt,
 - Öltözködésben önálló, képes megválasztani a helyes sorrendet, és adott hőmérsékleti viszonyoknak megfelelő ruházatot,
 - Ruházatára vigyáz, tisztán tartja, helyére teszi,
 - Tud cipőt fűzni és kötni, gombolni és hajtogatni (ruházat, takaró, szalvéta, terítő),
 - Segít a kisebbeknek, társaiknak a különböző önellátásra irányuló tevékenységekben,
 - Ügyel az őt körülvevő környezet rendjére, óvja, védi a természetet,
 - Tiszteletben tartja társai szokásait,
 - Ismeri az időjárás, öltözködés, a táplálkozás és egészségvédelem elemi összefüggéseit, a kapcsolódó szavakat, fogalmakat.
- Megfelelő teherbírással és állóképességgel rendelkezik, szívesen kirándul, mozog.

❖ Baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás

Alapelvek:

Fontos, hogy rájöjjenek az óvodások; egy kis odafigyeléssel és óvatossággal rengeteg baleset és a vele járó fájdalom elkerülhető. A **gyerekek megismerkednek a vészhelyzetek**, vagy balesetek során elvégzendő legfontosabb teendőkkel, illetve ezek közül is azzal, amit ők el is tudnak végezni. Ide tartozik a segítségkérés, felnőtt értesítése, a beteggel való kapcsolatteremtés és a könnyebb sérülések ellátása. A gyerekek megtanulják, hogy egy-egy hétköznapi tárgy (pl.: bicikli, mászóka, autó, gyógyszer) milyen veszélyforrásokat hordoz magával, illetve mire érdemes odafigyelniük a balesetek megelőzése érdekében. Módszere a szerepjáték, mesélés, bábozás, könyv és képolvasás, társasjátékok, beszélgetés.

Általános előírások

A gyermekekkel

- az óvodai nevelési év, valamint szükség szerint, és a foglalkozások, a kirándulások előtt ismertetni kell a következő védő-óvó előírásokat:
- az egészségük és testi épségük védelmére vonatkozó előírás,
- a foglalkozásokkal együtt járó veszélyforrások,
- a tilos és az elvárható magatartásforma.

A védő-óvó előírásokat a gyermekek életkorának és fejlettségi szintjének megfelelően kell ismertetni.

Az óvoda házirendjében vannak meghatározva azok a védő, óvó előírások, amelyeket a gyermekeknek az óvodában való tartózkodás során meg kell tartaniuk. A gyermekbalesetek megelőzése érdekében illetve bekövetkezésekor ellátandó feladatok az SZMSZ-ben kerültek rögzítésre. **Elsősegély doboz a mozgássérült szobában található.**

Az óvoda berendezése, eszközei csak a baleset megelőzés szempontjai alapján történt vizsgálat után kerülnek használatba, állapotuk folyamatosan ellenőrzésre kerül, ez az udvari eszközök esetében szakértői felülvizsgálattal egészül ki.

Az óvónő és a dajka a balesetveszély elkerülése érdekében a gyermekek által használt eszközöket fokozott odafigyeléssel kezeli, szükség esetén kezdeményezi javítását, cseréjét. Különösen az udvari, játékoknál, sétán felhívja a gyermekek figyelmét a helyes eszközhasználatra, biztonságos közlekedés szabályaira, kirándulásra szülői segítséget kérhet. **Nincs ami fontosabb, mint biztonságot, védeltséget** nyújtani a rászoruló gyermeknek. Az óvás, a védelem kiterjed az óvodai környezet egészére. Biztosítani kell a balesetmentes, egészséges környezetet, a fejlesztő életmódot.

A 3-7 éves életkori szakasz a gyermek fejlődésében, személyisége alakulásában az egész életére meghatározó, megismételhetetlen lehetőségeket rejt.

Az óvodás gyermek gyorsan és intenzíven fejlődő személyiség, fejlődését meghatározzák a veleszületett genetikai adottságok, az érés törvényszerűségei valamint a környezeti hatások.

Az óvodás gyermeknek életkori sajátosságai és egyéni igényei alapján testi és lelki szükségletei vannak. Testi szükségletei a gondozás, a táplálkozás, a tisztálkodás, az öltözködés, a mozgás, a pihenés. Lelki szükségletei a szeretet, az érzelmi biztonság, a türelem, a megértés, az elfogadás, a tisztelet. Az óvoda kerüli a nemi sztereotípiák erősítését.

Jellemzője a sokirányú érdeklődés a környező világ megismerésére. Nagy mozgásigénye kielégítése során fejlődik érzékelése, észlelése, akarati tulajdonsága, szociális képessége. Alapvető tevékenysége a játék, mely sokoldalú tapasztalást biztosít számára, csiszolódik anyanyelvi kultúrája.

Mivel a fejlődő gyermeki szervezet érése még nem fejeződött be, az egészséges fejlődés feltételeit hozzáértően kell megteremteni, kevés igazán fontos szabállyal kell rugalmassá tenni.

Az érzelmi nevelés az erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés már óvodába lépéskor elengedhetetlen.

Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhoz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

A befogadás

Cél:

Olyan módszerek eljárások alkalmazása, amelyek megkönnyítik a gyerekek alkalmazkodását a megváltozott körülményekhez, biztonságot, és nyugalmat ad.

Megismertetni a gyerekeket új környezetükkel, eközben érzelmi támaszt találjanak bennünk, óvónőkben.

Az óvodapedagógus feladatai:

A gyermekek érzelmi biztonságának kialakítása, folyamatos befogadás.

Az óvónők és szülők kapcsolatának kiépítése, az óvónő és gyermek érzelmi kapcsolatának megalapozása.

Az első szülői értekezlet keretében az óvoda napi életéről tájékoztatást ad a szülőknek. Bemutatja az óvodai nevelés törekvéseit.

Megbeszéli az óvodakezdés ütemezését, ismerteti, hogy kit, mely napokon hoznak be először az óvodába. Megbeszéli az átadás, búcsúzás körülményeit is. Ezzel a szülők előkészítő munkáját támogatja.

A csoportvezető párok közösen készülnek az **új gyermekek fogadására**: a csoportszobák berendezése, dekorálása, játékok előkészítése, óvodai jelek elkészítése, a környezeti feltételek biztosítása.

A csoport feltöltése során követi az alábbi sorrendet: először a dolgozó szülők gyermekei érkeznek, hogy őket már egy nyugodtabb, összeszokottabb csoport tudja fogadni.

A családi környezetből érkező gyerekek szüleinek az óvoda megismertetése különösen fontos, mert első alkalommal találkoznak a gyermek közösségben történő nevelésével.

A vegyes csoportokba már járó gyermekeket felkészíti az újonnan érkezők fogadására. Az óvoda vonzóvá tételével minden kisgyermekkel érezteti, hogy várta már, és örül az érkezésének. Kiemelt figyelmet fordít arra, hogy **pozitív érzelmi hatások** érijék őket már az előzetes óvodai látogatásuk során is.

Olyan óvodai légkör kívánatos, amelyben az *óvónő-gyermek, gyermek-gyermek, óvónő-óvónő* kapcsolat pozitív. Ez a légkör egyszerre segíti a *szocializáció fejlődését, az én-tudat alakulását, a gyermek társas szükségleteit, a másság elfogadását, illetve biztosítja a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség) akaratának ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának fejlődését.*

Az óvoda a gyermekek **nyitottságára épít**, ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje, szűkebb, tágabb környezetét, amely **a hazaszeretet és a szülőföldhöz való kötődés** alapja.

Tudjon **rácsodálkozni a természetben**, az emberi környezetben megmutatkozó jóra, és szépre, értékeire, **mindazok megbecsülésére.**

Az **óvodapedagógus a dajkák kommunikációja**, bánásmódja és **viselkedése modell** értékű szerepet tölt be az óvodai életben.

Törekszünk arra, hogy **minden nap élményt jelentsen a gyermekeknek az óvoda.**

Boldog Óvoda Programba való bekapcsolódás által célunk, a negatív gondolkodásmódon változtatni egy pozitív, optimista hozzáállást kialakítani az óvodások körében. A gyermekek, óvodai dolgozók, szülők lelki jólétének megteremtése annak növelése.

„Arra törekszünk, hogy a Boldogságórák derűs és élménygazdag feladatai, játéakai, valamint gyakorlatai fokról-fokra kibontakoztassák a derűt és életszeretetet. Gyermekeink így a jövőbe vetett hittel, bátran járják végig a felnőttiséghez vezető utat, majd boldogságra képes emberré válhatnak.” (Dr. Bagdy Emőke)

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe a speciális felkészültségű szakemberekkel

A fejlődés jellemzői óvodás kor végére

- A gyerek 6-7 éves korra belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben az óvodásból iskolássá érik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre,
- A gyerekek szívesen, örömmel jönnek óvodába, jól érzik magukat,
- Önálló a kapcsolatteremtés és kapcsolattartás területein (kérés, köszönés, köszönetnyilvánítás, válaszadás, megszólítás),
- Önállóan nyilvánít véleményt,
- Önállóan dönt választási helyzetekben,
- Önálló a vállalt feladatai elvégzésében,
- Önismeretük fejlődjön
- Próbálják megtalálni a pozitív dolgokat a mindennapi életükben
- Szociális kompetenciájuk, társas kapcsolataik szélesedjen
- Viselkedése tisztelettudó (felnőtt- gyermek, gyermek- gyermek),
- Elfogadó, türelmes, a társaikra odafigyelő, segítőkész emberré válnak
- Ismeri és érti az óvónő metakommunikatív jelzéseit,
- Igazmondásra törekszik,
- A megkezdett munkát befejezi,
- Magabiztosan álljanak a feladatok és kihívások elé
- Képes a belátásra,
- Észreveszi környezete rendjét megbontó elemeket, korrigálni tudja az ilyen jellegű helyzeteket,
- Együttműködik a közös cél érdekében,
- Örül a csoport közös sikereinek,
- Felajánlja segítségét a felnőttnek, gyermektársainak, ha ennek szükségét látja,
- Érdeklődik társai és a felnőttek iránt (csoport szinten),

- Képes egyéni érdekeit a csoport érdekeinek alárendelni,
- Legalább egy társas kapcsolattal rendelkezik a csoporton belül,
- Figyelemmel van a felnőttek és gyermektársai iránt,
- Igyekszik a szituációtól függően elfogadni az alá, fölé és mellérendeltségi helyzeteket,
- Boldogságórák segítségével jobb lesz velük a világ.

Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

- ❖ Az **anyanyelvi nevelés** valamennyi tevékenységi forma keretben megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció, különböző formáinak alakítása – beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel – az óvodai nevelőtevékenység egészében van jelen.
- ❖ Tevékenységformákon keresztül a gyermekek megismerkedése természeti és társadalmi környezetükkel, melynek segítségével képesek lesznek eligazodni az őket körülvevő világban, fejlődnek értelmi és anyanyelvi képességei. Mindez spontán érdeklődésére és ösztönös tudásvágyára, kíváncsiságára élményeire alapozva az egyéni sajátosságokat figyelembe véve cselekvésbe ágyazva történik. Cél az anyanyelvi nevelés során a magyar nyelv szeretetének, megbecsülésének kialakítása, továbbá a természetes beszéd és kommunikációs kedv ösztönzése, fenntartása.
- ❖ Minél **több érzékszervre ható tapasztalatszerzést**, megfigyelési lehetőséget biztosít a gyermekeknek. Sokoldalúan fejleszti az auditív, vizuális, taktilis érzékelésre épülő képességeket. Lehetőséget teremt a dolgok, jelenségek **természetes környezetben, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben** való megfigyelésére és gyakorlásra. Mivel 3-7 éves korban a vezető szerep a látásé, ezért a vizuális funkciók fejlődését fokozottan figyelemmel kíséri. Az önkéntelen figyelemtől és spontán emlékezettől a szándékos megfigyeléshez és emlékezetbe véséshez, majd felidézéséhez vezető utat sok játékos tevékenységgel segíti elő, az emlékezet, szándékos figyelem terjedelmét növeli.
- ❖ Fejleszti a képzeletet és fantáziát sok valós élmény nyújtásával, valamint mesehallgatással, és játék biztosításával. Nyitott, játékos helyzetek teremtésével többféle megoldás keresésére ösztönzi a gyermekeket. Az ingerek cselekvő és kísérletező jellegű feldolgozásával megalapozza a későbbi problémamegoldó gondolkodás kialakulásának feltételeit.
- ❖ A problémák változatos megfogalmazásával az egyéni válasz keresésére ösztönöz, mellyel a szabad önkifejezés (a kreativitás: érzékenység, eredetiség, átdolgozás, könnyedség, hajlékonyság, kidolgozás) lehetőségét teremti meg.
- ❖ Az óvodapedagógus feladatai egyrészt a gyermek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek bővítése, rendszerbe foglalása, másrészt a belső érést, fejlődést segítő külső ráhatások, az inger és élmény gazdag környezet biztosítása, melyben az érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás, kreativitás, valamint a mozgás fejlődése folyamatosan zajlik.
- ❖ Élmény gazdag környezetet teremt, anyanyelvi játékokat szervez, amelyekben:
 - Beszédszerve ügyesedik
 - Beszédkedve erősödik
 - Hallás, beszédhallása fejlődik
 - Auditív ritmusa és emlékezete bővül
 - Fonológiai kódoláshoz szükséges képességek megalapozódnak.
 - Állandó lehetőséget biztosít a kérdéseknek-válaszoknak

A személyes példa, a helyes minta adása kiemelt jelentőségű.

Nyugodt, kiegyensúlyozott, szeretetteljes csoportklíma kialakításával eléri, hogy a gyerekek szívesen és bátran beszélnek, kérdeznek a felnőttektől és társaiktól egyaránt.

A kommunikációs képességeiben lassan fejlődő gyermekeket szükség esetén logopédiai, pszichológiai szakemberhez irányítja.

A fejlődés jellemzői óvodás kor végére

- A gyermek, érdeklődő, nyitott környezete és minden új iránt.
- Törekszik a végzett tevékenységek összefüggéseinek felfedezésére.
- Rendelkezik problémamegoldó, problémafelismerő képességgel.
- Korának megfelelően tudja figyelmét összpontosítani, tatalmi és formai szempontból tiszta a beszéde (kivéve logopédiai eset)
- Érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél.
- Aktívan részt vesz a különböző tevékenységekben, kifejezi magát szóban és rajzban egyaránt.
- Segítséggel javítja saját tévedéseit, ellenőrzi saját tevékenységét feladatmegoldását.
- Törekszik az önértékelésre. Ismereteit tudja alkalmazni a gyakorlatban.
- Értelmi képességeinek fejlettsége, alkalmassá teszi az iskola megkezdésére.
- Gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni.
- Minden szófajt használ; különböző mondszervezeteket, mondatfajtákat alkot.
- Végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét.

A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások kialakítása

A 3- 4 éves gyermekek az óvoda elfogadása, megszerettetése után ismerkednek az óvoda közvetlen majd tágabb környezetével.

Megfigyelik az évszakok szépségét, a környezet esztétikumát, hangokat, színeket, formákat, illatokat.

A külső világ tevékeny megismerése az intézmény nevelőtestülete által átvett jó gyakorlat rendszerében lehetővé teszi a szülőföld szeretetének megalapozását.

- A helyi **Nyugdíjas Egyesülettel** közös programokat szervezünk, ahol megismertetik gyermekkoruk játékait, dalait óvodásainkkal. Szeptember 30.-án a Népmese napján „Nagymamáink Mesélnek” címmel meséket hallgatunk. A falu hagyományos búcsúja előtt a régi szokást felelevenítve, házi rétest készítünk a nagyikkal közösen.
- A környezeti nevelés sokszínűségére törekedve, együttműködünk a **Tarnóca Völgye Vadásztársasággal**, közös vadetetés, magasles megfigyeléseket szervezünk.
- **Madarász** segítségével madárgyűrűzésen veszünk részt a közeli Mátrában.
- A **falú „zöld” napjain** aktívan veszünk részt a családokkal közösen, szelektív hulladékgyűjtésben, falutakarításon, facsemeték ültetésében, a Kastély kert rendezésében, (száraz ágak gyűjtése, bokrok metszése, gereblyezésben) a „virágos falú” népszerűsítésében színes virágokat ültetünk az óvoda udvarára és környékére.
- **Halasgazda Kft.**-vel kapcsolat kialakítása a vízi világ megismerése céljából.
- **a gyermekek környezettudatos viselkedésének megalapozására törekszünk.**
- **a közvetlen és tágabb környezet felfedezése során a gyermekek pozitív érzelmi viszonyának kialakítása a természeti, emberi, tárgyi világ értékei iránt**

Az óvoda csoportszervezés:

Mindkét csoportunk vegyes életkorú, hiszen a játék és a mesehallgatás, a felfedező ismeretszerzés **kellemesebb, ötletgazdagabb és többszólamú**, ha különböző életkorú gyerekek vannak együtt.

A csoportlétszámok 28 – 29 fő.

A Pedagógiai Programunk alapján az ideális létszám 20-25 fő, hiszen a 6 éven aluli kisgyermek ilyen létszámú csoportban tud tájékozódni.

A szervezésnél a gyermekek érdeke a fő szempont, de ez maga után vonja a nevelőtestület korrekt, etikus, a cél érdekében maximálisan együttműködő magatartását.

A gyermekek csoportbeosztásának elvei:

- Megfelelő életkori arány kialakítása.
- Testvéri, rokoni és baráti kapcsolatok.
- Nemek aránya.

A csoportok életmód szervezésének elvei:

- A státuszok tudatos átrendezése az iskolába kerülők számára.
- A nemek fejlődésbeli különbségére differenciált tevékenységi stratégiát kell kidolgozni.
- Az „együtt és külön” elvet érvényesíteni kell.
- A tevékenységeket a nagyok szintjére kell tervezni, a kicsik kedvük szerint kapcsolódhatnak be.
- Fontos mindenki önmagához mért értékelése. Az életkor és a fejlettség nincs összhangban, sok esetben jelentős érzelembeli eltérés lehetséges.
- A nagyobbak szociális vonzereje az óvónői hatást erősíti.
- A csoport kisebb egységekre tagolódik, amely a tevékenység jellegétől függően alakul.
- A nagyok részére minden tevékenységnek meg vannak a maga szabályai, a lehetőségekkel és korlátaival együtt.
- Az önkéntesség nem jelenti a rendszeres távolmaradások elfogadását.
- A játékos helyzetekben fontosak az ésszerű szabályok, szokások, a megfelelő magatartásformák, melyek fokozzák a közös játék élményét.
- Kezdeti időszakban szilárd szokásrendszert kell kialakítani, az átrendeződések, státuszváltások miatt, a magatartási szokások erősítése a legfontosabb feladat, a kicsik-nagyok zavartalan együttműködése érdekében.
- Életkortól függetlenül erősíteni kell a szociális szerepeket, támaszkodni kell azoknak a gyerekeknek a segítségére, akik azonosulnak a szabályokkal.

Az óvodai élet tevékenységformái és az óvoda-pedagógus feladatai

1. Játék

A játék a kisgyermekünk olyan tevékenységi formája, **amelyet magáért a tevékenységért folytat, amelyet örömszerzés kísér. A játék önkéntes és szabad.** A játékon keresztül ismerkednek a világgal, a valóság tárgyaival, azok tulajdonságával, az emberi kapcsolatokkal, magatartással, a valóság jelenségeivel, eseményeivel. A játék kicsiben maga az élet.

Az önkéntes és szabad játék célja:

- A gyermekek önmagukkal és környezetükkel való ismerkedésének szabad képzettársításának elősegítése.
- A gyermekek veleszületett kíváncsiságának, kereső-kutató aktivitásának a kielégítése.

- Kíváncsian fordulnak környezetük felé, különösen az érzelmileg közelálló felnőtteket figyelik és utánozzák. Mozdulataik, szóbeli, érzelmi megnyilvánulásaik átélt vagy elképzelt felnőtt cselekvéseknek felelnek meg.
- Az óvónő a játékban biztonságot adó, támogató, tudatos jelenlétével biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását.
- Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együttjátszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival éri el.
- Az óvodában előtérbe kell helyezni a szabad játék túlsúlyának érvényesülését.

A játék személyiségfejlesztő hatása:

Meghatározzák azok az érzelmek, amelyek a játékot kiváltják és folyamatát kísérik. A játék öröme növeli a fejlesztő hatásokat és az új vonások pozitív érzelmek között épülnek be a gyermek személyiségébe. Így a játék az érzelmi nevelés lehetőségévé válik.

Feltétele: az őszinte felnőtt minta, a szabad érzelmi megnyilvánulás lehetősége.

- A játékban sokszor azonosulnak a gyermekek a felnőttel, amit a felnőttek tesznek, amit szóval, metakommunikációval fejeznek ki. A felnőttek közötti kapcsolatokat a felnőtt-gyerek, gyerek-gyerek közötti kapcsolatokat elevenítik meg a játékukban, s eközben tanulják a viselkedési formákat, s megkezdődik az **erkölcsi magatartásuk** belsővé válásának folyamata.
- A személyiség fejlődése szempontjából jelentősen a játékban, -különösen a szerepjátékban- jelentkeznek és fejlődnek a **társas kapcsolataik**. A játékban többkevesebb konfliktust is átélve - és lerendezve – tanulják meg gyermekeink beleélni magukat a másik helyzetébe, szerepébe, érzéseibe, elgondolásába. Az érdekes játék, a játszótársak kedvéért képessé válnak háttérbe szorítani kívánságaikat, s késleltetni, azok teljesítését. Ezáltal erősödik **akaratauk, kitartásuk**. Lassanként képessé válnak gyermekeink a másik örömeinek, szándékainak az átélésére is.
- A játék közben adódó nehézségek leküzdése hozzájárul a **problémamegoldó gondolkodásuk** fejlődéséhez. A döntésre váró helyzetek, a gyors váltások, helyzetfelismerés, az eredetiség, a kivitelezés mikéntje a **kreatív gondolkodásuk** feltétele. A játék számtalan lehetőséget rejt magában, ezért figyeljük nyitott szemmel és kikapadhatatlan érdeklődéssel gyermekeink játékát. Személyiségük megismeréséhez és ezen keresztül sokoldalú fejlődésükhöz járulhatunk hozzá.
- A sokat játszó gyermek jó úton halad a problémamegoldó, a felfedező és belátáson alapuló **tanulás** felé. A tanulás nem más, mint mindenféle tapasztalatszerzés. A gyermekek kísérletezgetéseik során érdekes és változó visszajelzéseket szereznek mind a tárgyi, mind a társas környezettől. Viselkedésüknek következményeivel kapcsolatosan bizonyos várakozásaik alakulnak ki, és ha ezek létrejönnek, eltölti őket a hatékonyság, a sikeresség kellemes érzése. Ez olyan ösztönző hatású, hogy további kíváncsiságra, **tanulásra, tapasztalatszerzésre** ösztönöz. Gondolkodásuk így sohasem áll le, folyton **tanulnak**, mert folyton **játszanak**.

Az óvónő feladata, hogy a gyermekek játékát figyelve és követve, az „itt” és „most” adódó lehetőségekhez kapcsolva töltsen meg „műveltségtartalommal”. A másik követendő szempont az ismeretátadásban a „keveset, lassan és jól” elve.

A játékok sora a következő rendszert alkotja:

- Évszakhoz és ünnepekhez kapcsolt játékok pl. betakarítás játék, bűcsús játék, Mikulás játék, jégvár építés, évszaktündér, Húsvéti játék, Pünkösdi játék, stb.

- A gyermekek játékhhoz kapcsolódó, a tervben leírt ajánlásokkal pl. Zsófi baba születésnapja, nyársalás, bográcsozás játék, iskolás játék, gazdasági játékok, stb.
- A spontán játék gazdagítása pillanatnyi ötlettel: kézimunkával, dallal, mondókával, szerepvállalással.
- Lehet a játék kiindulópontja érdekes, vagy magunk készítette tárgy.
- Egyik játékból természetesen, könnyed képzettársítással következik egy másik.

Bármit csinálunk, abban mindenki részt vesz előbb-utóbb. Vannak rövidebb ideig tartó, egy-két hétre elnyúló, vagy visszatérő játékok. A vegyes csoportban a gyermekek fokozatosan kigondolják, megtanulják a játék elemi fogásait, motívumait. Megalkotják az epizódokat, jeleneteket, melyek nagybacska korukban játékcselekménnyé fűznek össze. Az egymást követő években a nagyobb gyermekek egyre jobban átveszik a kezdeményező és szervező szerepet.

A játék külső feltételei:

Idő

A folyamatos napirendben a gyermekek egész nap játszanak, önállóan dönthetnek, mennyi ideig vesznek részt egy-egy tevékenységben. Az étkezések, a pihenő, az ezekhez kapcsolódó egészségügyi szokások elvégzése, valamint a közös összeülések, kupak tanácsok és a mese ideje szakítja csak meg a közös játékot.

Hely

Az óvodai élet „kinn és benn” zajlik. Az egyes játékokhoz az óvónő segít rendezkedni, a gyerekekkel együtt megtalálni a legmegfelelőbb helyet. A kuckósítással, az elérhető magasságban lévő eszközökkel a csoportszoba egésze a játék színterévé válik. A két csoportban játékhelyet növelő galériát építettünk, illetve a gyermekek öltözőjét is alkalmassá tettük a játékokra. Amikor csak lehet, kinn tartózkodunk a szabadban, ott folytatódik az elkezdett játék. A tágas füves udvar mindenféle játékra lehetőséget ad: szerepjáték, mozgásos játék, énekes játék. A közeli Almássy kastélykert kiváló helyszínt ad minden évszakban, a természetben való barangoláshoz, felfedezéshez, vizsgálódáshoz, játékhhoz...

Eszközök

Felhasználjuk az évszakok által kínált és összegyűjtött „kincseket” pl. dió, makk, kavics, termések, szárazvirágok, csutka, toll. Rajzoláshoz, festéshez, nyíráshoz, gyurmázáshoz megfelelő minőségű és mennyiségű eszközt biztosítunk pl. színes papírok, agyag, színes ceruza, olló, festékek. Az „átváltozásokhoz” jellegzetes ruhadarabokból, jelmezekből válogathatnak a gyerekek, melyeket a szülőktől kapjuk. Pl. kalapok, nyakkendő, zakó, kendő, ruha, nyakláncok. A természetes anyagokból készülő sokféle játékszer, játékeszköz anyagával, formájával **fejleszti a gyermekek környezetkultúráját.**

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- A gyermekek érdeklődőek és kíváncsiak.
- Tudnak magányosan, párban, csoportosan játszani.
- Játékukban ötleteik, elképzeléseik vannak és ezekhez a kivitelezés módját is keresik.
- A gyermekekben spontán játékaik során is alakuljon ki a környezettudatos magatartás, szemléletmód (mit, mivel, mikor, kivel, hogyan)
- Képesek elmélyült és kitartó játékokra, igyekeznek végigvinni a tevékenységet.
- Bonyolult építményeket képesek alkotni.
- Képesek a szabályok betartására.

2. Verselés, mesélés

Óvodai nevelésünk másik fontos pillére a játék mellett a mese, mivel egyetlen közlésforma, amelynek segítségével, a gyermekekkel szót válthatunk arról, ami a kézzelfoghatón túl a legjobban foglalkoztatja őt, amelyet nem az ésszerűség fonalán, hanem az átélés hullámhosszán tud megfogni.

A mesehallgatás, a versmondás, a versszöveggel kísért játék, a bábszínház, az **anyanyelvi nevelésünk** legfontosabb eszköze. Nyelvünk zeneisége, sajátos szókincse, és észjárása beépül gyermekeink személyiségébe. A mese hozzájárul a gyermeknek **jó közérzetéhez**, amely olyan beszédhelyzet, amely erős, tartós, önkéntelen figyelmet vált ki.

A tevékenységek célja:

- A társas élmények jelentsenek örömforrást, serkentsék a gyerekeket erős belső aktivitásra, vagy valóságos, játékos cselekedetekre.
- A gyermekek személyiségjegyeinek, a műveltségi tartalmak iránti fogékonyság képességének fejlesztése.
- Az érthető, kifejező beszéd, és a belső képalkotás készségének kialakítása.

A mesék, versek kiválasztása és elhelyezése az évfolyamán:

Elsődleges forrásunk a magyar népmesék és gyermekmondóka gyűjtemények. Néhány nagy írónk pl. Móra Ferenc, Móricz Zsigmond, Benedek Elek sikeres meséjével és költőink pl. Weöres Sándor, Zelk Zoltán, Tamkó Sirtó Károly gyermekeknek írt verseivel egészítjük ki a válogatást.

Fontosnak tartjuk a könyv nélküli mesélést, mert kontaktust teremtő és tartó hatása felbecsülhetetlen. A magunk kitalálta „kicsi mesétől”, az állatmeséken, irodalmi meséken kívül sokféle szerkezetű és formájú – lánc, halmozó, verses, - mesét mondunk, de az „igazi” mégis a csodás elemekkel átszőtt tündérmese.

Sokat mondogatunk **játszóverseket, mondókákat** pl. lovagoltató, hintáztató, ujj kiszámolókat. Ezek az érzelmi kapcsolatok kialakulásában segítenek és a kicsik számára könnyen megtanulhatók, hiszen a játékhoz kellene. Ilyenkor még a versélmény gyökere a mozgás, amely csak később alakul át sikerélménnyé.

A **szép magyar versek** témái gyermek-közeliek, a természetről, állatokról, játékról, családról szólnak. Vannak közöttük vidám, humoros, ringató, gyors és lassú ritmusú.

A kiválasztott meséket, verseket sorba rendezzük. Természetes rend az évszakok rendje, ehhez csoportosítunk. A természet, az időjárás, az életmód változása, a gyermekek számára olyan élmény, amely sok apró megfigyelés, érzéki benyomás, újszerű játék forrása.

Az óvodánkban a 3–7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi–, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

A mese, a vers helye az óvodai élet egészében

A mesének, versnek egésznap helye van az életünkben. A *mesélés a csend szigete*, a hozzákészülés szertartásai naponta ismétlődő mozzanatai napirendünknek. Szervezeti formái olyan alkalmak is, melyek a családi élethez hasonlóak. Pl. mesélés egy jó hangulatú program után, - alvás előtt – kirándulásokon pihentető.

A ráhangolódás az állandó, meghitt hely segítségével, tudatos meseválasztással fokozatosan szoktatjuk rá a gyermeket a figyelmes, csendes közös mesehallgatásra. *A mesét hallgatni jó, a mese örömforrás és társas élmény.*

A délutáni pihenés előtt is mindennap mesélünk, verselünk, énekelünk. Ilyenkor van alkalom a hosszabb, bonyolultabb mesék elmondására.

A játszóverseket kinn és benn is mondjuk, amíg a játék lendülete tart, színesebbé, gazdagabbá lesz általa. Nem kell tanítani, mert a gyermekek úgy is ráhangolódnak, ha kellő időben hallják, ha befogadó állapotban vannak. Verset, mondókákat képnézegetés, rajzolás, beszélgetés közben is mondhatunk.

A bábszínház is közös készülődés után közös élménye a gyermekeknek. Bábozás közben kifejezik, átélik, eljátsszák a mese kialakította érzelmeiket, egyre gazdagodó kifejezőképességgel képessé válnak arra is, hogy ezeket párbeszédeké alakítsák.

Dramatizálni a sokszor hallott, kedves meséket szoktuk. Mesei hősöknek öltözve a gyermekek fejlettségéhez választott szerepekben, igazi jó játékok alakulhatnak ki. Ehhez a kellékeket főleg a gyermekekkel közösen tervezzük és készítjük le.

A mese – képi és konkrét formában, esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel – feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat.

A mese, vers szerepe az anyanyelvi nevelésben:

A 7 éven aluli gyermek legnagyobb teljesítménye az anyanyelv elsajátítása, a befogadó és beleérző figyelem segítségével. Tudjuk az anyanyelv tanulása játék, a mozgás állandó gyakorlása, próbálgatás közben zajlik. Olyan óvodai légkört igyekszünk teremteni, ahol „minden kinyílik” – az érzelem, a képzelet, az érzékek, a kíváncsiság, a beszédkedv.

Fontos, hogy a felnőttek beszéde az óvodában utánzásra méltó, jó példa legyen a gyermekeknek. A mondókák, versek ismételtetése jó alkalom a nyelv gyakorlására, tanulására, javítására, a beszédgátlás oldására. A mese és a vers egyaránt az óvoda életét átszövő nevelési terület, kapcsolata a zenével, ábrázolással, játékkal jól nyomon követhető.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- A mese, a vers hatása jelenik meg a játékban, rajzban, beszédben, az egymásra hangolódásban.
- Várják, igénylik a mesét, hálameséket, mondókákat.
- Kialakul a belső képalkotás képessége, ami az olvasás alapja.
- Tisztán, érthetően, ez életkor megkívánta fejlettségi szinten beszélnek.
- Az ismert meséket többször dramatizálják, bábozzák.

3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Minden alkalmat megragadunk az éneklésre, mondókázásra. Ahogy a verset, úgy a dalt, népdalt, népi mondókát is hozzákapsoljuk tevékenységeinkhez. Hangszereinket és a gyermekekkel készített ritmushangszereket csoportszobáinkban játékként helyeztük el. A természet adta anyagokból is készítünk népi hangszereket, melyet a ritmusfejlesztéshez is használjuk.

A tevékenység célja:

- Az éneklés megszerettetése, a közös játék örömeinek felfedezése.
- A zenei anyanyelv megalapozása.
- A népi gyermekdalok, mondókák, játékok megismertetése
- A boldog dalok éneklése, eljátszása

A dalok, énekes játékok válogatásakor az alábbi szempontokat vesszük figyelembe:

- A gyermekek által tisztán kiénekelhető hangterjedelem.
- Az aktuális érzelmi állapot.
- A játékszabályok áttekinthetősége.
- A térformák és a mozgásos anyag változatossága.
- A néphagyomány dalai, mondókái, játékai

A zenei nevelés az érzelmeken keresztül hat a gyermekekre, felkelti zenei érdeklődését, formálja zenei ízlését és esztétikai fogékonyságát. Hatására gyermekeink szeretnek énekelni, játszani és szívesen hallgatnak zenét.

A nap folyamán bármikor nyílnak lehetőségek énekes, mondókás játékokra, kinn és benn egyaránt. A nagyobb teret igénylő játékokat inkább az udvaron játsszuk. Az éneklés, a csoportos játék egyik lehetősége. Hetente többször játszunk körjátékot a délelőtti közös együttlétek egyik formájaként – a gyerekek maguktól is kezdeményezik.

A zenei fejlesztésben az óvónő munkája tudatos, tudjuk melyik játékkal, dallal milyen képességeket fejleszthetünk. A zenei képességek: a hallás, az éneklési készség, a ritmusérzék egyidejűleg, együtt fejlődnek énekléskor, a mozgással egybekötött gyermekjátékok játszása közben. Zenehallgatás alkalmával hangsúlyozzuk az éneklés és az élőzene fontosságát.

A népdalok éneklése, hallgatása, a népi gyermekjátékok, a hagyományok, megismerését, továbbélését segítik.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- A gyermekek felszabadultan, örömmel játszanak dalos játékokat, táncokat önállóan is kezdeményezik azokat, felszabadultan, átéléssel.
- Tisztán énekelnek, tevékenységeiket dallal, mondókával kísérik, alkalmanként használják a pozitív, boldog dalokat.
- Zenei képességeik, egyéni képességükhöz mértén, megfelelő alap az iskolai zenei neveléshez.

4. Rajzolás, mintázás, kézimunka

Lehetővé tesszük, hogy bármikor kedvük szerint gyurmázzanak, fessenek, rajzoljanak, vagdossanak, hajtogassanak, barkácsoljanak, szőjenek, fonjanak a

gyerekek. Amit elkészítünk a játék kelléke is lehet. A manuális tevékenység maga a játék.

A tevékenység célja:

- A manuális tevékenységek megszerettetése.
- A vizuális látásmód fejlesztése.
- A különböző technikák megismertetésével az önkifejezési mód gazdagítása, egyéni képességek fejlesztése.
- sokféle természetes anyag használata

A feltételek megteremtése és a különböző technikák megmutatása elsődleges feladat számunkra. Nem mondjuk meg, hogy mit használjanak, hanem segítünk, hogy hogyan és miből lehet valamit elkészíteni.

Az eredményt nem minősítjük. Másról van szó. Krétával, festékekkel, agyaggal, papírral, fonállal, gyapjúval, terménnyel, fával, kővel, homokkal, vízzel játszunk. A nagyobbak sok mintát adnak a kisebbeknek, ők már gyakrabban tevékenykednek és változatosan alkalmazzák a különböző technikákat.

Fontosnak érezzük az esztétikus környezet ízlésformáló, ösztönző hatását. A harmonikusan berendezett csoportszobáink gondolkodásra, szemlélődésre, alkotásra ösztönöznek.

A tevékenységhez alapot adnak az évszakok változásai, a természet kincsei, az ünnepre való készülődés – várakozás hangulatának pillanatai.

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül.

Óvodánkban a gyermek számára a manuális tevékenység örömforrás, sikerélményhez jut, kifejezheti ragaszkodását, szeretetét környezete iránt. Mindennap megújulhat, újat alkothat.

Törekedünk a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- Gyermkeink szívesen, önként vesznek részt a manuális tevékenységekben.
- Sok tapasztalattal rendelkeznek, és egyéni módon jelenítik meg az élményeiket.
- Örülni tudnak a „szépnek”, az egyéni és közös alkotásoknak.
- Kisebb csoportokban, közös tevékenységben az ismert sokféle technika alkalmazásával képesek bármit alkotni (játék, kellék, modell, makett).

5. Mozgás

Az óvodás gyermekek testedző játékaik a természetes mozgásokra épülnek, mert ezeket minden nehézség nélkül el tudják sajátítani.

A tevékenységek célja:

Az egyéni képességek kibontakozása és fejlesztése a mozgásélmény sokirányú megtapasztalásával. Figyelembe kell venni, hogy a kisgyermek azonnal szeretné utánózni a látott gyakorlatot, vagy kipróbálni a sportszer-tárgy által sugallt mozgásfeladatot.

A mozgásfejlesztés formái:

- Irányított, közös mozgásos játékok, gyakorlatok.
- Spontán mozgások, játékok.

- **Irányított, közös mozgásos játékok, gyakorlatok:**

Fontos feladatunk a különböző, gazdag mozgásanyag összeállítása, a gyermekek mozgásigényének biztosítása. A játékos, irányított testedzés a „nagy-tornatermi” délelőtti. Játékos hangulatot, oldott légkört biztosítunk.

A gyakorlatok a természetes mozgásokra épülnek és fokozatosan erősödnek, tervszerűen igazodnak az életkori sajátosságokhoz. Az irányított testedzés másik formája az alkalmanként szervezett mozgásos játék. Egyaránt szervezhető kinn és benn a gyerekek igényeihez igazodva.

Egyszerű mozdulatokkal, bemutatóval tesszük érthetővé a játék módját és szabályait. A kisebbek kedvüknek, hangulatuknak megfelelően kapcsolódhatnak be a különböző mozgásokba. A mozgásos játékokban a gyerekek ötletgazdagsága, kitartása is megfigyelhető. Mondókára, zenére is improvizálunk ritmikus mozgást (gyermeki-egyéni megoldás, felnőtt irányítás).

- **Spontán mozgások, játékok:**

A spontán mozgásos játékokban tökéletesedik a már megtanult mozgások sokasága. A mozgás a kisgyermek minden tevékenységében jelen van. Figyelünk arra, hogy minden gyermek fejlettségének megfelelően, kellő alkalmat és időt találjon a próbálkozásra, gyakorlásra. Főleg szabadban, az udvaron adódik erre több lehetőség, kihasználva az udvari – főleg fából készült – többfunkciós játékok adta gyakorlás lehetőségét.

A csoportszobában is lehetőséget adunk a szabad mozgásra. A benn is használható, mozgásra készítő eszközöket a gyerekek bármikor használhatják (szivacs szőnyeg, pad, asztal, szék, füles labda, ugráló kötél, mini-trambulín stb)

A túl mozgékony gyermekeknek kínálunk olyan lehetőségeket, ahol feszültségüket levezethetik.

Hetenkénti rendszerességgel kirándulásokat, sétát tervezünk a közeli kastélykertbe. Úgy gondoljuk, hogy a mindennapi szabad mozgás, az alkalmankénti szervezett mozgás, játék: a heti két alkalommal szervezett mozgás, a séták, a túrák elegendő alkalmat nyújtanak a gyermekek testi fejlődésére.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- A gyermekek szívesen, bátran, biztonságosan és össze-rendezetten mozognak.
- Jó az állóképességük és fizikai teherbírásuk.
- Tudnak szabályokat elfogadni és alkotni, sikert és kudarcot megfelelően kezelni.

6. A külső világ tevékeny megismerése

A gyermek a játék során sokrétű kapcsolatot teremt környezetével, mely során egyre mélyebben ismeri meg tárgyait, jelenségeit és cselekvő tevékenységgel, változást is előidéz benne. Óvodánkban a természet megismerése áthatja mindennapi életünket.

Megalapozza az óvodás kisgyermek környezet tudatos magatartásának kialakítását, környezetért felelős életvitelt, a környezetre figyel, környezetgondos magatartási szokásokat.

A tevékenységek célja:

- A gyermek ismerje meg a természetet, szűkebb környezetéről legyenek tapasztalatai.
- Biztonságosan igazodjon el a világban. Óvja a természetet, és érzelmileg is kötődjön hozzá.
- Környezettudatos magatartás kialakítása, természetvédő és szerető emberré váljanak
- Pozitív érzelmi viszony kialakítása az őket körülvevő természeti és társadalmi környezettel, családdal
- Környezetünk mennyiségi, formai, kiterjedésbeli összefüggéseinek felfedezése meg tapasztalása játékos formában alkalmazása tevékenységeiben.
- A „Madár és Zöld óvoda” cím elnyerése gyermekeink környezet tudatos nevelésével.
- Biztonságos Óvoda Programmal balesetmentes közlekedésre nevelés.
- Ismerje meg a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, tanulja meg ezek szeretetét, védelmét.

A természet állandó mozgása, változása, megújulása benne van az óvodai életünk megszínesítésében. Szépségét felfedezzük, esztétikumát észrevesszük, amellyel máris eredményesebbé válik munkánk. Átvesszük harmóniáját, tapasztalatok élménye, forrása, kifogyhatatlan tárháza játéknak, alkotásnak, mesének egyaránt. Kincseivel játszani csodás dolog.

Számunkra nagyon fontos, hogy a gyermekek nyitottak legyenek környezetükre, a körülöttük zajló események befogadására. Hiszen a 3-7 éves korra jellemző, hogy a gyermek mindent összeszed, kincs számára a kő, toboz, falevél, egy-egy szál virág. Ezeket örömmel mutatja, próbálgatja. Mi segítünk minden ilyen próbálkozásában, együtt nézegetjük, vizsgáljuk azokat, amellyel máris sok ismerethez jutnak.

Valljuk, hogy a természetből kiindulva minden nevelési területre el lehet jutni. Ha van élmény, akkor van közlési vágy is.

Fontosnak tartjuk, hogy az ismeretszerzés észrevétlen történjék, élménynek, játéknak élje meg a gyermek. Igyekszünk mindent a maga természetes környezetében megfigyelni. Minden évszaknak meg van a maga szépsége, öröme. Egész évben sokat

járunk sétálni, kirándulni, amelyek alkalmat adnak a természet megfigyelésére, a változás észrevételére.

Az intenzív mozgásélményen kívül térbeli tájékozódásunk, általános és relációs szókincsünk is nagymértékben gyarapszik (fel-le, mögötte-előtte, vastag-vékony, magas-alacsony, sok-kevés, azonos-különböző). A gyűjtött kincsek, (termények, kavicsok, ágak, levelek, bogyók) válogatása, rendszerezése közben (szín, forma, nagyság szerint) látást, hallást, tapintást, matematikai gondolkodást fejlesztünk.

A természetes környezetben tartott megfigyeléseken még „felhőtlenebbül” tud rácsodálkozni dolgokra a gyermek. Tevékenységei közben képes egyéni új variációkat is kitalálni, amely értelmileg és érzelmileg is fejleszthető hatású számára.

Mindennel együtt felhívjuk figyelmét, példamutatással elől járunk a természet és jelenségeinek tiszteletében, megóvásában. Valljuk, hogy a természettel lehet harmóniában élni még a mai felgyorsult világban is. De ehhez szükséges, hogy megismerjük, érzelmileg is kötődjünk hozzá. A természettel szembeni magatartási szabályokat be kell tartani, óvni kell. A pozitív hozzáállást már óvodáskorban kialakítjuk a gyermekben, akkor természetet szerető és védő felnőtté válhatnak.

Fontos a mindennapok eseménye, realitása is, így megismeri szűkebb környezetét, az ott élő embereket, helyi hagyományokat, szokásokat, tárgyi értékek szeretetét, védelmét. Sok munkahely, üzemlátogatást is szervezünk a gyerekeknek a falunkban és a közeli városban is. Ezáltal még jobban megismerhetik szüleik, és a többi ember mindennapjait, így ők is aktív részeseivé válnak környezetünknek.

Környezetvédelem, környezettudatos magatartás

- A környezetvédelem a környezet ismeretén, megbecsülésén, megóvásán alapul, ehhez szükséges a természethez való pozitív érzelmi viszony, mely magába foglalja a tiszteletet mind a természeti, mind a társadalmi környezet iránt.
- A környezetalakítással és a munkatevékenységgel szorosan összekapcsolódik.
- Fontos nevelési feladat, hogy a gyermekek védjék az élő környezetet, gondoskodjanak életfeltételeik biztosításáról, ne rongálják, ne pusztítsák azt. Tudják és tartásuk tiszteletben, hogy minden élőlénynek joga van az élethez.
- A jövő környezetét a jelen óvodásai fogják alapvetően meghatározni, ezért nagyon fontos az óvoda minden dolgozója és a szülők mintaadó környezetvédő magatartása.
- A környezetvédelem kiterjed az idősök tiszteletére, a kisebbek, gyengébbek védelmére, a felnőttek munkájának megbecsülésére. Ez a környezetvédő magatartás kialakulásának feltétele.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- Nyitottá válnak a külvilággal szemben.
- Jól eligazodnak a közvetlen környezetükben.
- Szeretik, óvják, ápolják a természetet.
- Ismerik az évszakok jellegzetességeit, szépségeit, időrendiségét.
- Ismerik a szükséges személyi adataikat.
- A környezetből szerzett ismereteket, tapasztalatokat játékaikban felhasználják.

- környezettudatos magatartás. Tudatosul a természet, természetbarát, természetvédő fogalom. Büszkéek vagyunk arra, hogy 2015-től „Zöld Óvoda és Madár óvoda” címet nyertünk el.
- *"Igaz, mi nem dobjuk el a szemetet, mert természetvédők vagyunk."*
- Pozitív a viszonyuk a természet, élő és élettelen alkotóihoz. Nem félnek a póktól, gilisztától, csigától, hangyától. Nem bántják az állatokat, növényeket.
- Kialakul a rácsodálkozás képessége.
- Nevelik szüleiket, környezetüket.
- Tudjuk mi az, hogy veszélyes hulladék, miért kell vigyáznunk a vízre, levegőre, a Földünkre.
- Szelektíven gyűjtjük a szemetet.
- Biztonságos Óvoda Program 2018-tól, melynek célja az óvodások biztonságos közlekedésre való felkészítése.
- Ösztönzi és segíti a biztonságos közlekedés megvalósítását.
- A közlekedési eszköztárat kedvvel és biztonsággal kezeli.

7. Munka jellegű tevékenységek

A tevékenység célja:

A gyermek önmaga és közvetlen környezetével kapcsolatos tevékenységek elvégzése, és ezekben aktív együttműködés. Elsősorban a játékból bontakoznak ki, és azzal sok vonatkozásban azonosságot mutat. A játék és a munka összefonódása mindkét tevékenységet gazdagítja és a nevelési hatásokat fokozza.

A legtöbb munka jellegű tevékenység önként vállalt feladat:

- Ilyenek a gyermek saját személyével kapcsolatos tevékenységek (testápolás, öltözködés, étkezési szokások)
- Élethelyzetekben való közös együttműködés, a folyamatos megbízások rendszere.
- Az önként vállalt naposi munka.
- A játékban reprodukált munka jó alkalom egy-egy mozdulat, cselekvéssor begyakorlására (sütés-főzés, takarítás). Ez kiegészülhet még a valós mindennapi szükségletet kielégítő munkával (salátakészítés, süteménysütés, szendvicskészítés, önállóan elkészített tízórai). Itt közvetlenül megéli a munka értelmét.
- A csoportszobákban is akadnak munka jellegű feladatok: játékpakolás, virágöntözés, a dajka néni munkájának segítése pl. söprés, szék felrakás, szőnyeg összehajtás. Amelyeket mind-mind nagy örömmel, készségesen végeznek a gyermekek.
- A rendszeres udvarrendezés, a tavasztól-őszig tartó, kerti munkák elvégzése is mindig nagy készletet, a gyermekek számára. Hiszen milyen nagy élmény a felnőttektől látott tevékenység utánzása, ehhez gyermekméretű kerti szerszámok biztosítunk.

A gyermekek által végzett munka mindenre kiterjedő, alakító tevékenység, mely hasznosságán túl esztétikai értéket is képvisel. Pozitívan befolyásolja a gyermek környezetéhez való viszonyát, közösségi kapcsolatát.

A munka jellegű tevékenységnél fontos a felnőtt példaadása, a különböző korú gyermek munkamegosztása, és a jó szervezethez.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- A gyermekek képesek alapvető személyes szükségleteik kielégítésére.
- Segítenek a kisebb társaiknak.
- Örömmel vesznek részt a feladatok elvégzésében.
- Szűkebb környezetük rendjében igényesebbé válnak.

8. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Azt valljuk, hogy játszani, dolgozni, tanulni egy és ugyanaz, a gyermekek számára nincs különbség. **A gyermek minden percében tanul, és minden perc játék is egyben.** A játékok eszközök is számára, amelyekkel megtanulhatja azokat a készségeket, amikkel felfedezheti a világ dolgait.

A tanulás célja:

A gyermekek kíváncsiságára, megismerési vágyára épülő tapasztalatszerzés. A játék és a tanulás nem különíthető el egymástól. Az óvodai tanulás a játék motivációs bázisára épül. Nagyon erős a gyermekek utánozó tanulása, a szociális tanulás.

Úgy gondoljuk, hogy elsősorban a játszás élményéhez kell hozzájuttatnunk a gyermeket. A szabadon választott játék óriási információ halmazt tartalmaz, amelyből szabadon választhatnak, spontán beépülve ismeretanyagukba. A velük született kíváncsiság arra ösztönzi őket, hogy keressenek újabb ingerhatásokat, amelyek továbbviszik játékát, így észrevétlenül tanul is.

A tanulási folyamatban nagyon lényeges az utánozható pozitív példa. Az óvónő megjelenése, hanghordozása, mimikái, gesztusai. A gyermeknek lehetőséget adunk a próbálgatásra, felfedező tanulásra, az „ahá” élmény átélésére.

Elsősorban spontán játékokra ösztönözzük a gyermekeket, de beépül az óvónő által kezdeményezett játék is.

A mindennapok folyamán fontosnak tartjuk a jó környezeti attitűdök alakítását, zöld tartalmak megjelenítését, közvetítését, tudatosítását.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- A gyermekek képesek lesznek figyelem összpontosításra, kreatív gondolkodásra.
- Kialakulnak jártasságaik, készségeik, képességeik, melyek révén eljutnak a fogalmi gondolkodásig.
- Megismerkednek az ok-okozati összefüggésekkel.

9. Freinet technikák

A technikák egyszerre módszerek és eszközök. Segítik megvalósítani a gyermeki személyiség kibontakozását, az egyéni képességeket. A kísérletező tapogatózást helyezik előtérbe.

Freinet 29 technikát dolgozott ki. Az óvodai élet megszervezése során különböző arányban kerülnek elő, mindig az adott csoport illetve gyermek fejlettségétől, pszichikai jellemzőitől, kreativitásától függően.

Az alkalmazott Freinet technikák:

9.1. A szabad önkifejezés technikái

A gyermek megélt élményei, érzelmei, korábbi ismeretei alkotják élete alkotó elemeit, amelyek egyedi és gazdag lénné formálják. A pedagógus feladata, hogy a lehető legkevesebb kényszerrel hagyja a gyermeket szabadon megnyilvánulni, hogy éreztesse vele gazdagságát, és felismertesse értékeit. A gyermek önkifejezése csak, akkor lesz szabad, ha bizalom és elfogadás övezi.

- **Szabad rajz és vizuális alkotások**

Ez a technika segít abban, hogy minél jobban megismerjük a gyermeket, ha hagyjuk szabadon alkotni és erről kötetlenül megnyilatkozni.

Az ábrázolás eszközeivel, színekkel, vonalakkal a gyermek sok mindent elárul önmagáról, belső világáról. Általuk jobban megismerjük őket, mi az, ami felkeltette érdeklődésüket, élményszerűen megmaradt bennük az őket ért ingerekből, konfliktusokból, másképp ki nem fejezhető érzelmekből

Az óvónő dolga az eszközök biztosításán túl az érdeklődés, biztatás, és a befogadás.

- **Szabad beszélgetés és vita**

A gyermeket arra ösztönözzük, hogy a hozzájuk közel álló, őket foglalkoztató témáról, élményekről nyelvi kifejező készségüknek megfelelően meséljenek. A spontán kialakult beszélgetések mellett időt biztosítunk a **beszélgető-körnek** is.

A beszélgető kör a délelőtti közös tevékenysége a csoportban. A gyerekek a pedagógussal együtt kényelmesen elhelyezkedve kötetlenül beszélgetnek. Ez a technika rendkívül feszültségoldó. A beszélgető körben felmerülő témák, gondolatok gyakran képezik feladatokat, projektek kiinduló pontját.

Ez a fórum, ahol:

- Mindenki véleményt nyilváníthat.
- Bármiről beszélgethet.
- Meg lehet vitatni az aktuális témákat (kirándulás, séta, ajándék, újság, ünnep).
- Megtervezzük a következő hetek, napok programját.
- Összeállítjuk a projektet.
- Kitalálhatunk mesét, történetet közösen.
- Véleményt mondhatunk egymás munkájáról.
- Közösen játszhatunk képzelet játékokat.

A beszélgető körnek mindenhol meg vannak a jellemző hagyományai, rítusai. Ezért nincs időhöz kötve napszakon belül sem.

A **vita** nem más, mint közös alkotótevékenység. Célja a leghatékonyabb megoldás közös keresése, kutatása. Eközben a gyerekek megtanulnak, a tényekre koncentrálni, mások érveit elfogadni, rugalmasan gondolkodni.

- **A szabad fogalmazásról**

A gyerekek meséket, történeteket találnak ki a legváratlanabb helyzetekben is. Pl. játék, főzés közben bele néz egy tócsába, nyomot hagy a hóban.

Ez az egyik legösztönösebb alkotó tevékenység. Ezek az improvizatív mesék, versek egy füzetbe lejegyezve, ahhoz saját illusztrációt rajzolva „mese könyvé” válnak, amelyek később mindig elővehetők. Sikerélményt, önbizalmat ad.

- **Zenei alkotások**

Hozzásegítik a gyermeket ahhoz a felfedezéshez, hogy az ember szavakon kívül is kifejezheti magát zörejek, hangok, ritmusok, dallamok segítségével. Ezek által is lehet kommunikálni, alkalmasak az önkifejezésre. Kitalálhatnak a gyerekek is rövidebb-hosszabb zenei improvizációt, ismert zenére új szöveget írhatnak vagy fordítva.

Egyszerű hangszereket készíthetnek levél, fűzfa-síp, dió-csattogtató, csörgő. Jó játék és egyben tapasztalatszerzési lehetőség. A zenehallgatás segíti az álmodozást, az alkotó fantáziát.

A zene az egyik legősibb kifejezési forma, alkalmas az érzelmek, kapcsolatok kifejezése, egymás közötti kommunikációra.

- Óvónői kezdeményezésre induló
- spontán megjelenésű,
- zenei önkifejezést segítő, mozzanatokra bontható Freinet szellemű zenei nevelés.

A zene spontán megjelenése gyakran fordul elő óvodai életünkben.

Sokféle játéksituációban, munka jellegű tevékenység közben fakadnak gyermekeink dalra. A hangok utánzásán, ritmikus szövegek kitalálásán keresztül a zenei improvizációig, ritmuszenekar létrehozásáig.

Az egyéni és csoportos zenélés élménye, egyszerű ritmushangszerek készítése, megszólaltatása, a zenére történő szabad mozgás természetes módon egyszerre fejleszti a zenei hallást, ritmusérzéklet, mozgáskoordinációt, a zeneértéshez és élvezetéhez szükséges képességet.

- **A szabad mozgásról**

A mozgás minden formája élményt nyújt. A sikeres végrehajtás növeli az önbecsülést és a magabiztosságot. A természetes környezetben való mozgás a legfontosabb, de bárhol végezhető, ahol a helyi körülmények adottak. Segít a gyermekeknek, hogy felfedezhessék testüket, kipróbálhassák önmagukat, gyakorolhassanak. Mindez átgondolt szervezést, következetességet igényel az óvónőtől.

A testi nevelés célja a mozgás megszerettetése, a testkultúra, az egészséges életmód és életvitel megalapozása.

Az óvodás gyermek lételeme a mozgás, nincs szüksége külön motivációra, hiszen képtelen nem mozogni. Elsődleges feladatunk az önálló tapasztalatok, mozgásos élmények biztosítása.

A természetes környezetben történő szabad mozgás szinte semmivel sem pótolható. A szabad próbálkozások, sikeresen és sikertelenül végrehajtott cselekvések elsődleges feltételei annak, hogy alkalmassá váljon a gyermek a váratlan helyzetekben való biztos mozgásra.

Öröm, siker, biztonság kapcsolódik hozzájuk, ha engedjük a mozgást kiteljesedni, szükség esetén segítünk, odafigyelésünkkel növeljük a gyermekek biztonságérzetét.

- **Színpadai kifejezésről**

Ez az egyik legösszetettebb önkifejezési forma, amely szinte minden technikát magába foglalhat. Igazi alkotó munka, amely a tervezéstől a kivitelezésig tart (meseírás, zene, jelmez, hangszer, díszlet, „színház” berendezése, jegy, meghívó, büfé, előadás). Ez a technika szorosan kapcsolódik a szerepjátékhoz, hiszen célja maga a **játék**, nem a szerepeltetés, hanem a jó hangulatú együttlét, mely a kivitelezés folyamatában valósul meg.

9. 2. Kommunikációs technikák

Ezek a legismertebb Freinet technikák. Segítik a csoport belső és külső kapcsolatának fejlődését (óvoda, csoport, család, más óvodák). Gazdagítani tudják a nevelő munkát, a gyermekek megismerhetik más emberek élményeit, örömeit, problémáit, ötleteket kaphatnak. Segítségükkel megvalósítható az élet közelség.

Lehetővé teszi a zárt csoportkeretek feloldását, csoport - óvoda család kapcsolatának a fejlődését - információáramlást.

Segíti a pedagógus munkáját azzal, hogy kapcsolatba kerülhet távolabb élő emberekkel, akik levélben, csomagban elküldött ötletekkel, véleményekkel, tapasztalatokkal pl.: munkakártyával segítik munkáját.

Az újság összeállítás, levélírás, csomagküldés természetes módon beépíthető az óvoda életébe.

9.3. Technikák a környezet tanulmányozására

Kiindulópontja a szűkebb természeti és társadalmi környezet, ahol a gyermek él. Egész lényét érdeklődés, a megismerési vágy hatja át, a világ felfedezése, meghódítása motiválja fejlődését. Érdekli minden jelenség, történés, tárgy, dolog, amivel csak kapcsolatba kerül, és ezek elsősorban érzelmileg hatnak rá.

A pedagógusnak nagy szerepe van e dolgok, cselekvések irányításában, felfedeztetéséhez saját példája által is. A kirándulások, séták, csoportszobai élősarok, saját veteménye és virágos kert segítséget nyújt a felelősség, az életet, természetet tisztelő, óvó magatartásforma kifejeződéséhez a gyermeki lélekben.

A gyermek kíváncsisága, nyitottsága arra ösztönzi, hogy a világon mindent összegyűjtsön, ez mind „kincs” számára (falevél, toboz, kő, fadarab).

Ez vezeti kutató, megoldásokat kereső gondolkodásra. Kérdés, hogy az óvónő számára is az-e?

Képes-e rácsodálkozni az óvónő egy nyíló virágra, rügysző ágára, madárdalra? Ismeri-e a természet egyedeit, virágok, fák, madarak, bogarak, békák nevét - legalább a közvetlen környezetében? Észre veszi-e a körülötte lévő csodákat?

Ha igen, bátran felvállalhatjuk, hogy óvodánkban kiemelt feladat a természet védelmére nevelés.

A gyűjtött tárgyakkal kísérletezgetni is kezd, és ha a feltételeket megteremtjük, rengeteg új ismerethez juttatjuk. Pl. Mi úszik a vízben, mi süllyed el? Mitől ég a gyertya, mitől alszik el? Hogyan lesz a magból virág?

Teljes érzelmi nyitottsággal fordul a körülötte lévő élő és élettelen környezet felé.

A természet gazdagsága óriási ösztönző játéka, munkára hajtja.

Kérdéseire adott válaszok, azok élményanyaggal, tapasztalással történő erősítése készíteti a gyermeket önálló megfigyelésre, felfedezésre.

A természet megszerettetése, szépségének felfedeztetése az élő és élettelen csodák észrevételére is az érzelmein keresztül történhet.

Az óvodában a természetvédelemre nevelés nem jelent mást, mint a környezetünkben előforduló élőlények, növények, természeti képződmények megismertetését, megszerettetését - természetszeretetet.

A védelem már ebből következik, hiszen amit ismerek (gondoskodom róla), azt tudom szeretni, amit szeretek azt védem, vigyázok rá.

Ez az állandó kutatómunka lehet az alapja a már tudatos, személyes élményű ismeretszerzésnek.

9. 4. Az ismeretátadás és ismeretszerzés individualizálása

Dokumentumaink:

- Csoportnapló

Tartalmaz minden olyan információt, amely a csoport életszervezésével, fejlesztésével kapcsolatos.

- „Élet-könyv”

Tartalmazza az elmúlt eseményeket az elkészült alkotásokat. Minden, ami a csoport számára élményt jelentett, amire emlékezni szeretnénk.

- A fejlődési napló

Egy-egy gyermek fejlődésének figyelemmel kísérését segíti az óvodába lépéstől iskolába lépésig. Olyan formát dolgoztunk ki, mely valódi segítséget nyújt a munkánkhoz.

9.5. A szervezés és a szövetkezeti élet technikái

- A tevékenységek helyének megszervezéséről

Csoportunkra a műhelyszerű elrendezés a jellemző. Állandó helyen van: konyha, babaszoba, vizuális műhely, szabály-játék asztal, konstruáló szőnyeg, élősarok, mese sarok, zene sarok.

A tervezésről

Készítünk általános éves tervet, amely tartalmazza a kiemelt feladatokat, az alapvető szabályokat, képesség és részképesség fejlesztés területeit, a feltételrendszer fejlesztésének ütemezését, a feldolgozandó, előre ismert témaköröket, az ünnepeket, a már kialakult helyi hagyományokat, vagy az újonnan kialakíthatókat, a szervezési feladatokat, a napi és heti rendet.

Ebből bontjuk le az egy-egy időszakra, témakörre összeállított tervet, mely szólhat 5 napos, 10 napos, egy hónapos vagy egy témakör feldolgozásától függő, előre meg nem határozott időszakra.

Projekt jellegű tervezést valósítunk meg mind a két csoportban.

A projekt sajátos életszervezési, tanulási egység, élménykör, tevékenységekör, melynek középpontjában egy-egy életből fakadó probléma, megismerésre, felfedezésre váró terület áll. A közös tervezés, projekt egy jó asszociációs játék.

A kiválasztott témáról, fogalomról mindenki elmondja, mi jut eszébe, milyen valós élménye van vele kapcsolatban.

A fogalmak összegyűjtése a projekt készítés első lépése.

Következőben kitaláljuk, hogy mit tudunk kezdeni az így kapott fogalmakkal, milyen tevékenységeken keresztül tudjuk megismerni.

A közösen kitalált tevékenységeket összegyűjtjük és az adott fogalom köré írjuk.

Hozzákapcsoljuk a tevékenységekben fejleszthető képességeket és érték közvetítési tartalmakat - mese, vers, zenehallgatás, művészeti alkotás.

Attól függően, hogy az adott téma mennyire sokirányú, ismereteink, a gyermekek életkori sajátosságai, és érdeklődése mennyire engedi meg az elmélyülést 1-1 témában.

Időt enged a tehetséggondozásra és a felzárkóztatásra, hiszen lehetőséget biztosít ahhoz, hogy minden gyermek eredményes legyen, sikerélményhez jusson.

A projekttel szoros kapcsolatban van a napi terv. A napi terv a következő nap megtervezhető eseményeit, a szabadon választható tevékenységek köreit tartalmazza.

Az értékelésről

Rövid, tömör, lényeges információkat tartalmazó napi bejegyzések, arról hogy milyen tevékenységek közben milyen képességeket, készségeket, szokásokat fejlesztett az óvónő. A

csoport értékelésénél két fő szabály van. Az egyik, hogy mindig, mindenkit csak önmagával hasonlíthatunk össze. A másik, hogy minden helyzetben próbáljuk meg a pozitív elemeket kiemelni és értékelni.

A fejlődés várható eredményei

(A programunkban közzétett nevelés, fejlesztés alapján)

A gyermek belső érése, a családi és óvodai nevelés eredményeként az egészségesen fejlődő kisgyermek az óvodáskor végére éri el az iskolai élet megkezdéséhez szükséges érettséget.

A **testi érettséget** az orvos állapítja meg. A **pszichikus érettség** hiteles ismerői az óvónők és a szülők. Az óvónők folyamatos figyelése, az együtt eltöltött hosszú idő, mélyebb és igazabb véleményhez vezet, mint a teljesítményszintek mérése, különleges vizsgálatok sora az iskolaérettség megállapításához. (Kivételek ez alól az átlagostól eltérő, problémás gyermek. Az ő esetükben a megfelelő szakember közreműködése szükséges.)

Tapasztalatunk szerint

- Ha a gyermek, érdeklődő, kíváncsi.
- Ha képes bizonyos ideig elmélyülten foglalkozni a választott, vagy ajánlott dolgokkal.
- Ha önállóan leleményesen oldja meg a helyzeteket.
- Ha játékában ötletei, elképzelései vannak, amihez a kivitelezés módját is keresi.
- Ha az elkezdett játékokat, dolgokat befejezi.
- Ha figyelmesen hallgatja a mesét.
- Ha képes felnőttekkel, társaival beszélgetni nyíltan, szorongásmentesen.
- Ha tud kompromisszumot kötni.
- Ha jól utánoz társai, és a felnőttek elképzeléseit többnyire megérti.
- Ha szeretne megfelelni környezetének igényeinek.
- A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába amikor „Átballaghat” az iskolába, ahol az óvodásból iskolássá szocializálódik.

Az óvodánk hagyományos ünnepei, egyéb rendezvényei

A gyermekek életének jeles napjai

A gyermekek **születésnapjait** ünnepeljük az óvodában. Minden csoportban hasonló forgatókönyv szerint zajlik. Otthonról hozott csemege (édesség, torta, rágesálni való, gyümölcs), az óvónők által készített, mindenki számára egyforma ajándék, gyertyafény, a gyerekek által énekelt dal, elmondott vers, kívánság mese teszi emlékezetessé a gyermek óvodai születésnapját.

Egyéb ünnepeink

Egy-egy évszak jellegzetes játékait hordozzák magukban. Hosszan készülődünk rá családi hangulatban.

- **Mihály nap**

Néphagyományörző tevékenységek teszik érdekessé ezt a napot. A gyermekek énekes népi játékokat játszanak. Természetes anyagokból készítenek játékokat. A Mihály napot megelőző időszakban természetes anyagokat gyűjtünk, lehetőség szerint a gyermekek bevonásával: kukorica, csuhé, makk, gesztenye, nád, gyékény, vessző, méhviasz, fonalak, spárgák, Ezt a napot néhány éve tovább folytatjuk, a fenntartó által szervezett „Magyarország a szívemben élsz! Magyarország szeretlek” című rendezvény keretében. Itt a falu apraja, nagyjá részt vesz a

kulturális műsoron túl az óvodapedagógusok által vezetett kézműves foglalkozásokon, ahol természetes anyagokból készülnek a gyermekjáték eszközök.

- **Az Állatok Világnapja**

Ezt a hetet állatos hétnek is szoktuk nevezni. Sokféle állattal ismerkedünk könyvben, filmen, képeken. Falunkban a közeli tanyára látogatunk, ahol természetes környezetben ismerkedhetünk a különböző háziállatokkal, kicsinyeikkel, táplálkozásukkal, életmódjukkal.

A hét zárásaként ellátogatunk az Állatkertbe, ahol ZOO - pedagógus által vezetett foglalkozáson is részt veszünk, állatetetőt figyelünk meg.

- **A kenyér világnapja**

A hét minden napján tésztával dolgozunk, megtanuljuk, hogy milyen elkészítési, és sütési szabályok vannak. Az óvodánkba látogat egy pékmester, aki megtanítja a pogácsa és kalács tésztájának a dagasztását, szaggatását, sütését. Ismereteket szereznek a kenyér útjáról (a mag ültetésétől a kenyérig)

- **Búcsús hét**

A falu védőszentje Szt. Márton, ezen a napon tartják a faluban a búcsút. A gyermekeknek ez vidám nap. Az óvodában is hetekig készülünk rá. Búcsús játékot játszunk, eljátsszuk a felnőttektől ellesett vendégvárás sorát. Ilyenkor a nyugdíjas mamikkal közösen sütjük a mérai túrós rétest. Játsszoházat szervezünk, ahol a gyermekek szüleikkel együtt készítenek lámpásokat. A nap fénypontja, amikor a lámpásokkal bevisszük a fényt a templomba, a régi szokáshoz híven. Az esperes Úr elmeséli Szent Márton legendáját, és gitárkísérettel megtanítja őket a régen ilyenkor énekelt gyerekek dalaira

- **András napi gombócfőzés**

A néphagyomány alapján elkészítjük a barátság gombócát. A gyermekek neveit belefőzzük a gombócba, majd mindenki megtalál egy nevet, hogy milyen nevű barátja lesz a következő évben.

- **Borbála napja**

Gyümölcsfaágat hajtatunk, melyből megjósolhatjuk a következő év gyümölcs termését.

- **Mikulás**

Ez az ünnep a meglepetés napja. A Mikulás nem jelenik meg az óvodában, csak fantáziálunk, és nagyon várjuk, képzelődünk, mesélünk róla. Sokféle technikával készült képeket készítünk a Mikulásról. Megépítjük a házát, berendezzük. Elkészítjük a rénszarvas húzta szánját, majd eljátsszuk a szerepeket. December 5-én hagyományos „Mikulás-váró zsúrt” szervezünk a szülőkkel közösen. A szülők részvételével mesét dramatizálunk, bábozunk a gyermekeknek, közös játékokat játszunk. Este mielőtt haza mennek, a gyermekek az óvoda ablakába kiteszik a cipőjüket. A Mikulás éjszaka belerakja a csomagot, mert éjjel titkosan, a titkos ösvényen jár”.

- **Lucázás**

Minden kisgyermek elülteti a saját cserepébe a Luca napi búzáját, melyet gondosan ápol karácsonyig, hogy díszítse vele otthon az ünnepi asztalt. Karácsony után a fele búzát a csirkéknek adják, hogy sok tojása legyen, a másik felét a kútba szokták dobni, hogy jó ivó vize legyen a családnak.

Hagymakalendáriumot is készítünk ezen a napon, amellyel megjósolhatjuk a következő év hónapjainak az időjárását.

- **Pásztorjáték**

A nagyobb gyermekek hagyományörző pásztorjátéka része az ünnepre való készülődésnek, fokozza a várakozás örömet.

- **Karácsony**

A karácsonyt az elmúló Mikulás után hosszas és titkos készülődés jellemzi. A készülődés folyamatos, mindennapra más tennivalót hoz. A karácsony viszont a családé, nem hozható előre, mert szenteste december 24-én van. A szünet előtti utolsó nap közös ünnepre hívjuk a családokat: karácsonyi díszek, kiegészítők, mézeskalács, stb. közös készítése, majd együtt köszöntjük a karácsonyt.

- **Farsang**

Szintén hosszas készülődés jellemzi. Mókás, bolondos játékok, tevékenységek, ahol minden csoport eljátssza a kedvenc vagy kitalált meséjét, játékát. A délután további részében vidám játékokat játszunk és táncolunk, végül tombolát sorsolunk.

Néphagyományoknak megfelelően elűzzük a telet kiszebáb elégetésével. Különböző természetes anyagból készült zajkeltő hangszereket készítünk. Vidám bolondos, pizsama bálos hét zárja a farsangi télűző mulatságot.

- **Március 15-e**

Az ünneplés csoportonként, programba illesztett módon történik. Mese a magyar huszárról, csatáról vonulós, katonásdi játékok, zászló, kokárdakészítés, nótázás. Főleg a magyarság tudat erősítése a cél. A mi falunk közvetlen környezetünk rejtett titkainak megismerése. (Tarna patak, kastély, Nepomuki Szent János híd, Strandfürdő, Ifjúsági tábor, üzletek, középületek) versben is megidézve: „nem megyünk mi messzire, csak a faluvégire.” A falu határainak megfigyelése, nagy séták, túrák szervezése, falutérkép készítése.

- **Víz napja**

A Víz világnapjához közeledve játékaink megfigyeléseink sétáink, túráink témáját a Vízi tündér keresése adja. Játékos tevékenységekben mutatunk rá, hogy a víz mindenütt jelen van, mindenütt megtalálható, létfontosságú elem. Az „örökbe” fogadott patakunkból vízmintát veszünk, tisztaságát vizsgáljuk, takarítjuk. Hangsúlyozzuk, hogy víz nélkül nincs élet, elpusztul ember, állat, növény nélküle.

Gyalogtúrát szervezünk a Tarna folyóhoz, ismerkedünk élővilágával.

Lehetőség szerint kirándulást szervezünk a Tisza tóhoz Poroszlóra az ÖKO Centrumba.

- **Húsvét**

Az óvodában a hangulati előkészítésen van a hangsúly. Előzetesen beszélgetünk róla, jelképeiről, szokásairól. Nagytakarítás, sütés, ajándékkészítés, tojásfestés különböző népi technikákkal, fiúknak locsolóvers tanítása, tojáskeresés az udvaron. A falunkban népi hagyomány volt ilyenkor a húsvéti kalács és sonka szentelése. Mi az óvodában „komatálat hoztam” játékot játszunk.

- **Föld napja - Bolygónk a FÖLD**

Ezen a héten közvetlen környezetünket még zöldébbé varázsoljuk. Fát, virágot ültetünk, mindezt a szülőkkel közösen a családi délután keretén belül. A munka mellett a környezet megismerését szolgáló játékokat játszhatnak, találós kérdésekkel, mondókákkal ismerkedhetnek.

A hét része a hulladék szelektálása, a kidobásra szánt szemétből játékokat készítünk.

Április 22.-én a falu lakosságának figyelmét is felhívjuk e nap fontosságára, mert az óvoda kerítésére kihelyezzük a „CSAK EGY FÖLDÜNK VAN, VIGYÁZZUNK RÁ!” feliratú óriás transzparensünket.

- **Anyák, nagymamák napja**

Az ünnep várás időszakában természetes, vagy újrahasznosított anyagokból készítünk ajándékokat. Ezen a délelőttön a nagymamákkal közösen népi dalos játékokat játszunk, barkácsolunk, rövid műsorral kedveskedünk vendégeinknek.

Délután az édesanyákat várjuk szeretettel és köszöntjük. Este közös bográcsozást, vagy nyársalást szervezünk a családoknak, amelyet közös beszélgetés, vidámság jellemez.

- **Madarak és fák napja**

Ezen a héten tapasztalatokat gyűjtünk a kastélykertben, barangolunk, hallgatózunk, a madarak hangját megfigyeljük a természetben. A „Mi fánk”- hoz látogatunk, megfigyeljük változását, kéregnyomatot veszünk. Leveleket, egyéb növényi részeket gyűjtünk, válogatunk, amit a természet elenged. Ellátogatunk Gyöngyösre a Mátra Múzeumba, ahol, múzeum pedagógus segítségével szerzünk ismereteket madarokról és az erdőről.

- **Pünkösöd**

Népi, versengős játékok ideje. A lányoknak tavaszi dalos játékokat, vonulásokat, a fiúknak versenyzős, sportjátékokat tervezünk, Pünkösdi királyt választunk.

- **Gyermeknap**

Általában szülőkkel együtt tervezzük. Közös versengés, játék, szórakozás kerülhet egy napra a pünkösdi királyválasztással. De változhat a szervezés évente is, pl. csak óvodás gyermek és óvoda dolgozói kirándulás, családi kirándulás is lehet a csúcspontja.

- **Nagyok búcsúztató hete**

Minden a nagyok, az „iskolába kacsingatók” kívánsága szerint történik: étrendválasztás, kirándulás célja, játék téma, mindennap más gyermek választ mesét, stb. Az egész hét lezárása a vendégvárás, amelyen elbúcsúznak a gyermekek az óvodában maradó csoporttársaiktól és felnőttektől.

- **Családos kirándulás**

Május végén a csoportok családi kirándulásokat szerveznek a Mátrába, Bükkbe, a Tiszához, ahol a természet szépségeit fedezzük fel. Budapesti kirándulás alkalmával, a városi közlekedéssel, étellel, programokkal ismerkedhetünk.

- **Budapesti nyaraltatás**

Testvér óvodánk a Budapesti Meseház Óvoda: ahová 3 napra visszük nyaralni a gyerekeket. A mi gyermekeink megismerik a nagyváros adta környezetet, a benne rejlő szépségeivel, védelmével, Nagyon sok tapasztalatot szereznek, hiszen az Állat és növénykertbe egy egész délutánt töltünk. Ismerkedhetünk a Pálvölgyi barlang rejtelseivel, érdekességeivel. Ellátogatunk a Planetáriumba, ahol óvodásoknak szóló ismeretterjesztő foglalkozáson veszünk részt. Hajós kirándulás során ismerkednek a főváros nevezetességeivel, Budapest panorámájával. Ellátogatunk a Várba, a Mezőgazdasági, Közlekedési, Vasúttörténeti múzeumba. A főváros minden közlekedési eszközét kipróbáljuk. A Margit szigetre történő látogatás sem maradhat el, hiszen annyira sokrétű ismeretekkel gazdagodhatnak gyermekeink.

Esélyegyenlőség biztosítása:

Az esélyegyenlőség biztosítása, megillet mindenkit - nem, kor, bőrszín, etnikai, nemzeti hovatartozás, vallás, családi állapottól függetlenül!

A sajátos nevelési igényű gyerekek befogadása és nevelési igényeinek biztosítása kiemelt feladatunk, mely **részletesen megtalálható a programban.**

Távlati célunk:

- a szociális és gazdasági háttér eltéréseiből adódó esélykülönbségek csökkentése,
- a gyerekek képességeinek maximális kibontakoztatása, személyiségközpontú oktatás-nevelés által,
- társadalmi és kulturális különbözőségek elfogadása, segítése,
pedagógus – gyermek,
pedagógus – szülő, szülő – szülő,
gyermekek – gyermekek között,
- a halmozottan hátrányos helyzetű és migráns gyerekek önazonosságának erősítése, nyelvi nevelése, multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségének biztosítása.

Ehhez kapcsolódó szervezési feladatok:

Az óvodai felvétel, ellátás szempontrendszere:

- a felvétel elbírálásánál a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása,
- a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek arányos elosztása a csoportokba,
- a szülők igényének megfelelő óvodai nyitva tartás kialakítása (igény felmérés),
- az igazolt hiányzások minimálisra csökkentése – a hátrányos helyzetű családok figyelemmel kísérése,
- a halmozottan hátrányos helyzetű és a migráns gyerekek anyanyelvi kultúrájának ismerete, megőrzése, gyakorlásának biztosítása.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztése, fejlődésének elősegítése

Kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

- a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
- b) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló, ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
- c) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,
- b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló,

Kiemelten tehetséges gyermek, tanuló:

Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.

Feladataink:

- Az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködése az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözzék a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekkel szemben.

- A sajátos nevelési igényű gyermekek (SNI) esetében fontos a folyamatos, speciális szakemberekkel való együttműködés. E segítségével érhető csak el az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szint.

Sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése.

Óvodánk kiemelten kezeli a Sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelését az egri Gyógypedagógiai Szakszolgálat által készített Szakma véleménye alapján. Munkánkat utazó gyógypedagógus és logopédus segíti. Ebből a feladatból fogalmazzuk meg és bővítjük alapelveinket:

- A sajátos nevelési igényű kisgyermek harmonikus személyiségfejlődését, az eredményeit, erőit, sikeres próbálkozásait értékelő másságát elfogadó környezetet alakítjuk ki.
- A kisgyermek iránti elvárást sajátos nevelési igényéből fakadó jellege, súlyossága határozza meg. A terhelhetőségét biológiai állapota befolyásolja. Az egyes területeken kiemelkedő teljesítményének felismerése, gondozása kiemelt feladat.
- Az óvodai neveléssel segítjük a kisgyermek alkalmazkodó készségének, az akaraterejének, önállóságának kialakulását azzal, hogy annyit segítünk, hogy önállóan tudjon cselekedni.
- Különleges gondozási igény kielégítését szolgálja a csoportos, kiscsoportos, vagy egyéni formában történő foglalkozás az egész nap folyamán. A szakszerű módszerek, terápiák megválasztását, alkalmazását a szakmailag illetékes Gyógypedagógiai Szakszolgálat javaslata alapján végezzük.
- Az Irányelvben foglaltak célja, hogy a tartalmi szabályozás és a gyermeki sajátosságok a sajátos nevelési igényű gyermekeknél ugyanúgy összhangba kerüljenek, mint más gyermekeknél:
 - a fejlesztés ne terhelje túl,
 - a fejlesztés a megfelelő területeken valósuljon meg,
 - az elvárások igazodjanak fejlődésük lehetséges üteméhez.

Kiemelten tehetséges gyermekek nevelése

Pedagógiai feladataink:

- A tehetségigéretes gyermekek azonosítása, komplex fejlesztése, életútjának nyomon követése
- Minden gyermek egyéni képességstruktúrájából az erős oldal megtalálása (legjobb, legügyesebb, legkiemelkedőbb)

Cél:

- Általános képességek megalapozása
- Sokféle tevékenység lehetőségének biztosítása
- Az erős és gyenge oldal fejlesztése
- Kreativitás fejlesztése
- Énkép erősítése
- Élményszerző programok szervezése
- Elfogadó, biztonságos légkör megteremtése

Az óvodánk kapcsolatai, partnereinkkel való kapcsolattartás

Az óvoda-család kapcsolata

Az óvodai nevelés célja a családi nevelésre alapozva, azt kiegészítve gyermekközpontú óvodai élet megteremtése. Ebből is jól látható mennyire fontos az óvoda és a család jó kapcsolata. Az óvoda a gyerek óvodába lépésének pillanatától kezdve a családdal együtt felelős azért, hogy személyiségük

alakulása megfeleljen társadalmunk követelményeinek és az együtt elért eredmények, megalapozzák az iskolai nevelést.

Egyenrangú partneri viszonyban kell lenni a családnak és az óvodának. Közben nagyon fontos dolog, hogy főként az óvoda kezdeményezzen, nyújtson a szülőnek „segítő kezet”. A program sikeres megvalósításához feltétel a szülők egyetértése, támogató beleegyezése, ezért év elején mindig ismertetjük röviden nevelési felfogásunkat, programunk célját és alapelveit. Felkínáljuk a lehetőséget, hogy a szülők igénye esetén, más fórumokon is elemző beszélgetéseket folytatunk a programról.

A kapcsolatunk a szülőkkel **beiratkozáskor** kezdődik. Sokan gyermekükkel együtt jönnek el, de ha nem, akkor is tapintatos kérdéseket teszünk fel a gyerekekről, előzetes ismerkedésként.

Az új gyermekek szüleit augusztusban az óvodánk megismertetésére hívjuk, ahol közösen játszunk, beszélgetünk szülők, óvodai alkalmazottak.

Következő lépés: a **családlátogatás**, még az óvodába való megérkezés előtt. Ismerkedés ez az óvónénivel, gyerekekkel, családi élettel, neveléssel.

Egyre többen élnek az óvodánk adta lehetőséggel, az **„anyás beszoktatással”**. Ez lehetőség számukra az óvoda, a csoport együttes megismeréséhez. Az előzetes családlátogatás után már így kicsit ismerősként köszönhetjük egymást.

Szülői megbeszéléseket, munkadélutánokat tartunk az év folyamán. Célunk, hogy a szülő merjen beszélgetni, érvelni, vitatkozni, problémájáról.

Minden évben érkeznek gyermekek a szomszédos községből, Zaránkról is. Velük még gyakran beszélgetünk telefonon, valamint **üzenő füzet** segítségével is tartunk kapcsolatot. Azonban a gyermekeiért óvodába jövő szülő jobban kedveli a **mindennapos** találkozások alkalmával történő **beszélgetéseket**.

A szülőket **faliújságon** tájékoztatjuk a csoportban folyó sokirányú tevékenységről, feladatainkról, nevelési problémák megoldásáról szóló cikkek, receptek, óvodánk hírei, rendezvényeink meghívói kerülnek ide.

Garanciát vállalunk arra, hogy a gyermekét szeretjük, gondozzuk, képességeihez mérten megtanítjuk őket mindarra, amit egy ilyen korú, gondosan nevelt kisgyereknek tudni illik.

Az odavezető út, a **módszerek, a szervezeti formák megválasztása** azonban az **óvónő dolga**, módszertani tudásának, szabadságának körébe tartozik. A megvalósításhoz számítunk a szülők, nagyszülők aktív közreműködésére, segítségére az ünnepi előkészületek, kirándulások, helyi hagyományok, játékjavítás, rendezvényszervezés, stb. során. Így a szülők aktív részesei az óvodai eseményeknek

Az óvoda-iskola kapcsolat

Megfogalmazott célunk:

Az egyéni képességek figyelembevételével, a gyermeki játékszabadság tiszteletben tartásával, környezetében jól eligazodó, jó kapcsolatteremtő képességekkel rendelkező, az iskolai életre alkalmassá váló gyermekek nevelése.

Megismertetjük folyamatosan óvodai életünket az iskolával, s hogy kapcsolatunk harmonikus legyen, s az átmenet ne okozzon gondot, elfogadtatni is igyekszünk ezt, minden lehetséges fórumon az iskola nevelőtestületével.

Folyamatosan keressük az együttműködés sokoldalú lehetőségeit, s reméljük, nem csak mi figyelünk arra, hogy minden életkornak meg van a maga fontos, egyedülálló szerepe, feladata, s ez által nem rövidül meg az utolsó óvodai időszak, kisiskolává szerveződve.

Mi tudjuk, hogy a **gyermek iskolai teherbírása jobb**, ha előtte **teljes és igazi gyermekkor volt, ha önálló, magabiztos, kiegyensúlyozott óvodásként** léphet az iskolába. Az iskolai munkára érlelés, tanítás az első iskolai évek feladata, s nem az óvodáé.

Mi ennek érdekében tesszük:

- Óvoda és iskolalátogatások lebonyolítása
- Csoportunkba várjuk a tanító nénit.
- Iskolás játékot szervezünk.
- Rendezvényeinkre várjuk a tanítónő kollégákat. (pl. szakmai nap)
- közös nevelőtestületi értekezlet

Az óvodánk egyéb kapcsolatai

- **Nevelési Tanácsadó, Gyógypedagógus, Logopédus, Gyógypedagógiai Szakszolgálat,**

A kapcsolattartás formái: a gyermekek problémáinak feltárása a nevelési év elején, az óvodában történik. A szakszerű, speciális, foglalkoztatás szükség szerint a szakintézményben is történik, szülői felügyelettel, segítséggel az óvodában. A kapcsolat folyamatos.

- **Egészségügyi szervek:** védőnő, orvos, fogorvos, ÁNTSZ

A kapcsolattartás formái: időszakos szűrés. Közös előadások szervezése: betegség megelőzéssel, egészséges életmóddal, stb. kapcsolatban. A kapcsolat folyamatos.

- **Szakmai szervezetek:**

Játékkal, Mesével Nevelő Óvónők Egyesülete, Freinet Egyesület, Magyar Óvodapedagógiai Egyesület, Megyei Pedagógiai Intézet, Pedagógusképző Intézetek

A kapcsolattartás formái: tevékeny részvétel és bekapcsolódás programjaikba, szakmai tevékenységeikbe. Továbbképzések szervezése a Területi körhöz tartozó óvodák pedagógusainak.

- **Fenntartó önkormányzat**

A kapcsolattartás formái: Az Önkormányzat által meghatározott módon, beszámoló. A kért adatszolgáltatások, elszámolások. A kapcsolat folyamatos a nagyon segítő kész hivatali apparátussal. Ünnepeinken, rendezvényeinken való részvétel.

- **Tarnaméra Könyvtár**

A kapcsolattartás formái: Az év minden hónapjában egy-egy jeles nap kiválasztásával ellátogatunk a gyermekekkel a könyvtárba, felfedezzük annak ismeretnyújtó lehetőségeit. Játzó, tevékenykedtető napokat szervezünk itt is. Ünnepeink színesítése, előadások szervezésének egyik fő helyszíne.

- **Idősek Otthona – Zaránk**

A kapcsolattartás formái: közös játékok, ünnepekre készülés, játszóház. A kapcsolat egész évben folyamatos.

- **Meseház óvoda Budapest**

A kapcsolattartás formái: Nyaranta 3 napos nyaralást szervezünk a két óvoda nagycsoportos gyermekeinek.

Szervezünk közös nevelőtestületi értekezleteket, szakmai kirándulásokat.

- Tervünk, hogy Felvegyük a kapcsolatot testvér falunk óvodájával az erdélyi Mérában. A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külhoni magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és – lehetőségei szerint – szakmai kapcsolatot tart fenn. / A Magyar Közlöny 2018. évi 118. számában került kihirdetésre az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet módosításáról szóló

Gyermekvédelem és a szociális hátrányok enyhítése, esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések

Cél:

Segítségnyújtás a gyermek testi, érzelmi, erkölcsi és értelmi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzéséhez. Esélyegyenlőség biztosítása, a szociális hátrányok enyhítése.

Az óvodapedagógus feladatai:

Elősegíti a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek **óvodába kerülését, járását.**

Biztosítja a gyermekeket megillető **jogok érvényesülését** az óvodán belül, szükség esetén védő – óvó intézkedésekre javaslatot tesz.

A gyermekeket és családjukat lehetőségeihez képest minél jobban megismeri.

A problémákat a hátrányos helyzet okozta tüneteket felismeri, és ha szükséges ehhez szakember segítségét kéri a jelzőrendszere elindításával.

A felzárkóztatást és tehetséggondozást megvalósítja.

Egyéni differenciált bánásmóddal a testi, érzelmi, erkölcsi, értelmi fejlődést elősegíti, folyamatosan ellenőrzi.

Részt vesz az egészségügyi szűrővizsgálatok lebonyolításában, a szűrést szükség esetén, soron kívül javasolja.

A rendszeres óvodalátogatást figyelemmel kíséri, szükség esetén az óvodavezetőnek jelzi a hiányzást.

A családok szociális és anyagi helyzetének megfelelően a különböző támogatásokhoz való hozzájutást javaslatával elősegíti.

A szülőkkel együttműködő, partneri kapcsolatot alakít ki, a szülői szerep eredményesebb betöltését elősegíti.

Jó kapcsolatot tart a helyi társadalom gyermekvédelmi rendszerében érintett szervekkel, személyekkel. Az alábbi esetekben fokozottan figyelemmel kíséri a gyermekek testi-lelki állapotát:

- ♥ Beilleszkedési, magatartásbeli zavart észlel,
- ♥ Sajátos törődést igényel (dyslexia, fogyatékos)
- ♥ Egészségügyi problémákat tapasztal,
- ♥ Nemzetiséghez tartozik,
- ♥ Hátrányos, veszélyeztetett helyzetű,
- ♥ Szülők egymás közötti kapcsolata rossz,
- ♥ Szülő – gyermek kapcsolata nem megfelelő,
- ♥ Különleges gondozásban részesül (Családsegítő Szolgálat tevékenysége)

Az óvodavezető feladatai:

Képviseli a gyermek és ifjúságvédelmi szempontokat, szervezi, irányítja, és személyes részvételével elősegíti ezek érvényesülését.

A nevelőtestület által kinevezett gyermekvédelmi felelőssel együtt a családdal és a pedagógusokkal együttműködve kiküszöböli a veszélyeztetett gyermekekre ható ártalmakat, **védi őket** a testi, lelki, erkölcsi károsodásoktól illetve ellensúlyozza a veszélyeztető hatásokat.

A nevelési év elején **megtervezi a gyermekvédelmi munkaprogramot.**

Kapcsolatot tart konkrét esetekben a Szakértői Bizottsággal, gyámhatósággal, pártfogókkal, nevelőszülői felügyelőkkel, rendőrséggel, valamint a családokkal foglalkozó szakemberekkel.

Rendszeresen figyeli a gyermekvédelemmel kapcsolatos jogszabályok változását, a helyi önkormányzat kapcsolódó rendeleteit, és ezt kollégái tudomására hozza.

Segíti és szorgalmazza a veszélyeztetettség, a hátrányos helyzet kritériumainak intézményi szintű megállapítását.

Összehangolja a gyermekvédelmi tevékenységet az óvodában dolgozó óvónők között.

Nyilvántartja a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekeket, az intézkedéseket, az eredményeket.

Elősegíti a csoportvezető óvónők felderítő tevékenységét. Szükséges esetekben családlátogatást végez a csoport óvónőivel.

A gyermekek eltérő szociális környezetből kerülnek hozzánk, az óvodába. Fontos feladatunk az egyéni sorsokkal való törődés.

Célunk:

Évenként feltárni azokat a körülményeket, amelyek óvodásaink családi helyzetét hátrányosan érintik, veszélyeztetik.

Feladatunk:

A segítségnyújtás a hátrányok enyhítésére az óvodai keretek közötti kompenzáció biztosítása. Az egyéni bánásmód, a családi nevelés gyermek iránti felelősségének erősítése, a tapintatos egyéni, személyes kapcsolattartás alapvető nevelési módszerünk.

Törekszünk a szülővel való közvetlen viszony kialakítására, személyes törődéssel és fejlesztéssel igyekszünk a gyermek fejlődését segíteni. A mi segítségünk kiegészülhet pszichológusi közreműködéssel is.

A gyermekvédelmi munka fő feladatát a prevenció, a segítségnyújtás jelenti, amelyre a humánus, a megértés, a támaszkodás, a szeretetpótlás a jellemző. A gyermekvédelmi munka minden óvónő feladatkörébe beletartozik. Feladatuk a gyermekvédelmi esetek feltérképezése, adatszolgáltatás, környezettanulmány készítése a hatóság kérésére, a pedagógiai munka koordinálása, kapcsolattartás a Gyermekvédelmi Szolgálat vezetőjével, Nevelési Tanácsadóval és Szakértő bizottsággal. A munkájukról a vezető óvónőt folyamatosan tájékoztatják.

A Pedagógiai Program ellenőrzése, elemzése

A programot minden évben felülvizsgáljuk, mert aktualizálni kell a törvényi változások miatt.

Az óvoda szakmai dokumentumainak kapcsolata és egymásra épülése

AZ ÓVODAI NEVELÉS ORSZÁGOS ALAPPROGRAMJA

(A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvét)

AZ ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

(Az óvodai nevelés játékkal, mesével illetve a Freinet pedagógiai elvek felhasználásával.)

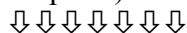
AZ ÓVODA ÉVES PEDAGÓGIAI TERVE

(Aktuális feladatok a helyi program alapján 1-1 tanévre.)

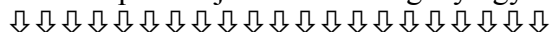
A GYERMEKCSOPORTOK NEVELÉSI, TEVÉKENYSÉGFORMÁKRA ÉPÜLŐ NAPI AJÁNLATAI

(Csoportnaplók)

A GYERMEKEKRŐL SZÓLÓ, FEJLŐDÉSÜKET TÜKRÖZŐ FELJEGYZÉSEK, MEGÁLLAPÍTÁSOK

(Fejlődési naplók, Egyéni haladási napló a sajátos nevelési igényű gyermekek számára)

FELVÉTELI-MULASZTÁSI NAPLÓ

(Pontos, naprakész nyilvántartás)

Az óvoda szakmai dokumentumai:

Az óvoda nevelési programja

Az óvoda első számú szakmai dokumentuma.

- Biztonságos Óvoda Kiegészítő Program
- Dohányzás vagy Egészség Kiegészítő Óvodai Program
- Boldog Óvoda Kiegészítő Program

Az óvoda éves munkaterve

Az óvoda pedagógiai működési terve, amely tartalmazza:

- helyzetelemzés
- tárgyi, személyi feltételek
- képzés, továbbképzés
- értekezletek és megbeszélések
- óvoda és a család kapcsolatrendszerének formái
- az óvoda külső kapcsolatai
- munkavédelmi, tűz és balesetvédelmi feladatok

Mellékletek:

- gyermekvédelmi munkaterv
- az önértékelés éves és öt éves terve

Az óvoda tanügy igazgatási dokumentumai:

Tanügy igazgatási dokumentumnak minősül és az óvodában kötelezően vezetni kell a következő dokumentumokat:

1. Óvodai törzskönyv
2. Óvodai felvételi és beírási napló
3. óvodai csoportnapló
4. csoportonként felvételi-és mulasztási napló
5. fejlődési napló – sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztéséről

Egyéb szakmai dokumentumok:

1. gyermekvédelmi napló
2. a gyermek egyéni fejlődésének nyomon követéséről szóló dokumentáció

Kötelező mérés és fejlődési napló vezetésének szabályai

A gyermekek egyéni fejlődéséről, kidolgozott szempontok alapján fejlődési naplót vezetünk. Minden gyerekre vezetni kell a meghatározott területekre. Minimum évente két alkalommal kell bejegyezni, s rendkívüli esetben, ha visszaesés érzékelhető, akkor többször kell bejegyezni és tervezni a fejlesztő feladatokat és aláíratni a szülővel. Az egyéni fejlődési naplónak tartalmaznia kell a családlátogatási tapasztalatokat, rövid anamnézist, befogadási tapasztalatokat, s a gondozási feladatok tervezését. Le kell írni a befogadási feladatokat is.

Óvodába lépéskor részletes anamnézist kell felvenni minden gyermekről. A gyermekekről óvodáskor elején megfigyelési szempontok alapján feljegyzéseket készítünk, kijelöljük a fejlesztési feladatokat,

A pedagógiai munka ellenőrzése, értékelése

Az óvoda pedagógiai munkájáért az óvoda vezetője a felelős, aki benne él a játékos-mesés óvodában. A közös ügy képviselője, a feltételek megteremtője elsősorban nevelő-partner és nem tekintélytartó főnök. Az óvoda dokumentum-elemzését, a nevelőmunka feltételeinek a vizsgálatát, a

nevelőmunka értékelését a közvetlen beszélgetések, az óvónők önellenőrző, önelemző értékelései, a havonkénti szakmai beszélgetések, és a szülők visszajelzései alapján végzi.

Felkarolja az óvónők ötleteit, segíti azok megvalósítását. A módszertani szabadság tiszteletben tartásával összehangolja az óvoda élet-, és napirendjét. Személyében képviseli az intézmény arculatát. Szerető szigorral öröködi a gyermekek életkorához, játékához illő „jó rend” felett. Kapcsolatát az intézmény dolgozóival és a szülőkkel bizalom láncolatra építi. Személye, módszerei gyermekszerepet, nyugalmat, belső harmóniát, békességet árasztanak. Ezzel teremthet valódi eredményeket hozó, demokratikus nevelői légkört.

Az így együtt élő óvodai testületben nincs szükség adminisztratív eszközökkel történő ellenőrzésre. Az óvónők a folyamatos megfigyelés mellett készítik a jegyzeteket és értékelést.

Időnként megvizsgáljuk:

- Milyen pedagógiai álláspontot alakítottunk ki?
- Tudunk-e azonosulni a program céljaival, tartalmával, stílusával?
- Elég laza-e a tervünk? Rugalmasak vagyunk-e a gyakorlati megvalósításban?
- Jól rangsoroltuk-e a tennivalókat.
- Értékrendszerünk figyelembe vette-e a gyermekek életkori jellemzőit?
- Ösztönözzük-e a képzelődést? Mutatunk-e elegendő játékfogást, adunk-e technikai segítséget?
- Megfelelünk-e a hármas követelménynek, miszerint: ne siess, ne süss, ne aggodalmaskodj!
- Nem futunk-e versenyt az idővel és önmagunkkal?
- Tudunk-e várni, kivárni?
- A határozott vezetést összhangba tudjuk-e hozni a spontaneitással, rugalmassággal, folyamatossággal?
- Van-e elég emberi és pedagógiai önbizalmunk?
- Hitelek és őszinték vagyunk-e a szülők előtt?
- Sikerül-e elkerülni a gyermeki viselkedés és játékesemények túlmagyarázását? Nem vonunk-e leindokolatlanul messzemenő következtetéseket egy-egy kisgyermek megnyilvánulásából?
- Tudomásul vesszük-e, hogy minden és mindenki állandóan változik?
- Hogyan műveljük és neveljük önmagunkat?

Jó partner lehet az értékelésben egy elfogulatlan szaktanácsadó, aki el tud vonatkoztatni a helyi kérdésektől, hozzáértő és tapasztalt.

Minden nevelési év végén a nevelőtestület által kidolgozott szempontrendszer alapján értékeljük a programot.

Az óvodának a program céljaihoz rendelt eszközrendszere

A játéktevékenység eszközei:

A költségvetésben biztosított anyagi fedezet a szinten tartásra elegendő. A csoportokban az alapvető játékeszközöket tudjuk ebből biztosítani. Költségvetésen kívüli összegből (pályázatok) igyekszünk pótolni a játékhoz szükséges eszközök bővítését, cseréjét.

A következő tárgyak, játékszerek egészítik ki a berendezést:

- Puha szőnyegek,
- 2-3 darab báránybőr,
- 4-5 fehér lepedő,
- 4-5 puha takaró,
- 3-4 nylon lepedő a vizes, festékes, sáros játékokhoz,
- Összecsukható, mozgatható paravánok,
- Hordozható alacsony polcok,
- 3-4 nagyméretű műanyag tál,
- 2 csecsemő fürdőkád,
- Kisebb-nagyobb kosarak,
- Zsákok,
- Nagyméretű tükör,
- Böröndök,
- Hátizsákok,
- Akvárium,
- Agyag, gyurma, kavicsok, kövek, termések, termények,
- Selyem, bársony, csipke, szőrme anyagok, szép színű leplek,
- Rongykosár,
- Színes fonalak, madzag, filc, gyapjú,
- Fóliák, tapadó színes papírok, dobozok, papír rajzlap, festékek, viaszkréta,
- Ollók, hangszerek, csengők,
- 2-3 babakocsi,
- Edények a babaszobában, kis abrosz, seprűk, lapátok,
- Hintalovak, mesei öltözékek,
- Csecsemőápoló kellékek, szép puha babák ruhatárral, babaszoba felszereléssel,
- Kisebb, nagyobb fa állatok,
- Kirakós játékok,
- Képes és mesés könyvek,
- MINIMAT készlet,
- „Képek az anyanyelvi neveléshez” főlíásor,
- „Falu-város” építőjátékok,

A mozgásos játékhöz szükséges eszközök:

Gumi és bőrlabdák, rongylabdák, kisebb- nagyobb karikák, farönkök, gerendák, hosszabb deszkák, roller, kerékpár, gólyaláb, hinta, híd, kis szőnyegek, vékonyabb-vastagabb kötelek, ugráló kötelek, padok, babzsákok, létra, bordásfal, udvari mászóakák, alacsony nyújtó, mászórúd, mászókötel, szegéllyel körülvett homokozó, vízhez szoktatáshoz úszómedence, mászásra alkalmas alacsonyabb élő fák.

A nevelési oktatási intézmények működéséről szóló **20/2012.(VIII.31.) EMMI** rendelete a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról, amely **meg határozza azokat a kötelező (minimális) eszközöket és felszereléseket, amelyekkel a nevelési, oktatási intézménynek rendelkeznie kell**

Helyiségek:

Helyiségek bútorai

A bútorzat megfelelő természetes anyagból készültek, a követelményeknek megfelelő, az elhasználódásnak megfelelően cseréljük.

Tisztálkodási és egyéb felszerelések

Megfelelő, jelenleg gyermekenként négy váltással rendelkezünk a költségvetésben tervezzük meg a szükséges pótlást.

A felnőttek munkavégzéséhez szükséges eszközökkel rendelkezünk

A nevelőmunkát segítő játékok eszközök

A játékok és egyéb eszközök biztosítottak, a játékok elhasználódása miatt cseréjük, pótlásuk évente szükséges.

SNI gyermekek nevelésének további speciális eszközei

A speciális játékeszközökkel rendelkezünk, és folyamatosan bővítjük.

Egészség és munkavédelmi eszközök

Megfelelők.

Célirányosan törekszünk az udvari sport és mozgásfejlesztő eszközök beszerzésére az udvari játék feltételeinek javítására. Az alapvető eszközökön túl a „piacon” megjelenő új játékok, eszközök, anyagok folyamatos beszerzését szükséges biztosítani költségvetésben, illetve a költségvetésen kívüli lehetőségek kihasználásával is

Az eszközök elemzésekor ki kell emelni azokat az óvónők által készített játékokat és eszközöket, amelyek az egyéni fejlesztés során fontos szerepet kapnak az óvodai tevékenységekben. Az elkészítésükhöz szükséges anyagokat biztosítjuk, jelenleg is, és a jövőben is.

Mese- és szakkönyvellátottság:

Kevés mesés-verses könyvet tudunk venni a költségvetésből, de ellátottságunk jónak mondható, köszönhetően az óvodában maradó könyvterjesztői jutaléknak, amelyet mindig gyermekkönyvekbe forgatunk vissza. Sokszor használjuk a gyerekek otthonról hozott könyveit is.

A kistérségtől közel 200 ezer Ft értékben kaptunk könyveket

Szakkönyvellátottságunk a több éve tartó tudatos beszerzésnek köszönhetően mára szintén jónak mondható, de a további folyamatos gyarapítást nem nélkülözheti.

Az étkezéshez szükséges eszközök:

Porcelán, üveg és rozsdamentes (TUPPERWARE) tálaló és étkező edényeket használunk, az asztalokat textil-abroszokkal terítjük le.

Egyéb tárgyi-dologi eszközök bemutatása, amelyek a programot szolgálják

Az udvari babaház és homokozó beépítése folyamatban van az újudvarra. Az udvari játékhoz a csoportszobaival megegyező eszközök szükségesek, kiegészítve néhány rollerrel, kerékpárral, labdával, ugráló kötéllel, kisebb-nagyobb karikákkal, farönkökkel, udvari mászóakkal, mászásra alkalmas alacsonyabb élő fával és hintával.

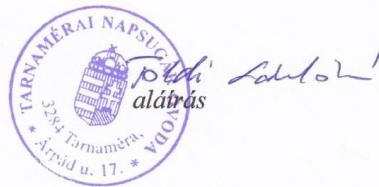
A gyermekek pihenéséhez megfelelő méretű és minőségű számú fektetővel és ágyneművel rendelkezünk, amit kéthetenként váltunk, és az óvodában mosunk és vasalunk.

A szerepjátékhoz gyakran használunk igazi eszközöket, edényeket (villanytűzhely, tálak, lábasok, habverő, gyúrotábla stb.) és ruhákat, amelyeket a szülők vagy óvónők hoznak otthonról

Legitimációs záradék

A Pedagógiai Programot **készítette:** Nevelőtestület
Jóváhagyta: Toldi László Ferencné Intézményvezető

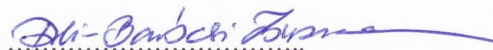
Tarnaméra 2019.10.07.

A **szülői képviselet**, a Tarnaméri Napsugár Óvoda Pedagógiai Programjának elfogadásához magasabb jogszabályban meghatározott kérdések rendelkezéséhez (a dokumentumok nyilvánosságának biztosítása, az intézmény, tájékoztatási kötelezettsége, valamint a gyermekek adatainak kezelésével kapcsolatban) a **véleményezési jogát** korlátozás nélkül, a jogszabályban meghatározott határidő biztosításával gyakorolta. A dokumentummal kapcsolatban ellenvetést nem fogalmazott meg.

Az óvodában működő Szülői Szervezet

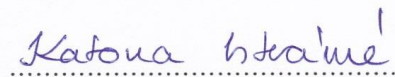
Tarnaméra 2019.10.07.

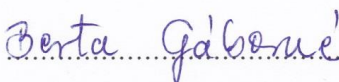

.....
aláírás
Szülői Szervezet elnöke

Az **óvoda nevelőtestülete** 2019.10.07. napján tartott határozatképes rendkívüli nevelőtestületi ülésén **át nem ruházható jogkörében** 100 %-os igenlő szavazattal a Pedagógiai Programot 107/119/2019. határozatszámom **elfogadta**. Az elfogadás tényét a nevelőtestület tagjai az alábbiakban hitelesítő aláírásukkal tanúsítják.

.....

.....

.....

.....

Tarnaméra 2019.10.07.

A Pedagógiai Program a fenntartóra nem hárít többlet költséget.

Érvényességi nyilatkozat

2019.10.07-től visszavonásig.

Módosítás előírásai

Törvényi változás esetén

Feladatváltozás esetén

A nevelőtestület 2/3-os többségi kezdeményezése alapján, a nevelőtestület dönt a módosítás elfogadásáról.

Írásbeli előterjesztés nevelőtestületnek, óvoda vezetőségnek.

Nyilvánosságra hozatala:

Megtekinthető a vezetői irodában és minden csoportszobában

